

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญของผลงาน

โครงการประกันสังคม (Social Insurance Scheme) ถูกนำมาใช้ในประเทศไทย ภายใต้กฎหมายชื่อ “พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533” เพื่อเป็นนโยบายหรือมาตรการหนึ่งของรัฐในการช่วยแบ่งเบาภาระในการจัดสวัสดิการของนายจ้างที่มีต่อลูกจ้าง และช่วยคุ้มครองลูกจ้างให้ได้รับสวัสดิการเพียงพอแก่การดำรงชีพในช่วงเวลาที่ไม่สามารถทำงานได้ตามปกติ โดยอาศัยหลักการที่สำคัญ คือ ทั้ง 3 ฝ่าย อันได้แก่ รัฐบาล นายจ้าง และลูกจ้าง ได้มีส่วนร่วมกันเสียสละรายได้ส่วนหนึ่งสมทบเข้าเป็นกองทุนไว้สำหรับการจัดสวัสดิการดังกล่าว

การเข้าสู่ระบบประกันสังคมในประเทศไทย กำหนดให้นายจ้างที่อยู่ในข่ายบังคับของกฎหมายต้องแจ้งขึ้นทะเบียนนายจ้าง และแจ้งขึ้นทะเบียนผู้ประกันตนให้แก่ลูกจ้าง อีกทั้งนายจ้างมีหน้าที่ต้องหักเงินค่าจ้างของลูกจ้างที่เข้าผู้ประกันตนนำส่งเป็นเงินสมทบพร้อมด้วยเงินสมทบส่วนของนายจ้างต่อสำนักงานประกันสังคมตามอัตราภายในระยะเวลาที่กำหนด และรัฐบาลก็จะจ่ายเงินสมทบสนับสนุนอีกส่วนหนึ่งตามอัตราที่กำหนดด้วย ซึ่งเงินสมทบทั้ง 3 ส่วนนี้ได้นำไปจัดตั้งเป็นกองทุนประกันสังคม เพื่อให้ความคุ้มครองการเกิดเหตุในกรณีต่างๆ อันมิได้เกิดขึ้นเนื่องจากการทำงานให้แก่ผู้ประกันตนใน 7 กรณีด้วยกัน คือ กรณีเจ็บป่วย กรณีคลอดบุตร กรณีทุพพลภาพ กรณีตาย กรณีสงเคราะห์บุตร กรณีชราภาพ และกรณีว่างงาน

การดำเนินงานของสำนักงานประกันสังคมตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา นับว่าประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตามเป้าหมายสูงสุดของการดำเนินงานก็คือ การจ่ายประโยชน์ทดแทนให้แก่ผู้ประกันตนอย่างเพียงพอตามที่คาดหวัง โดยการพัฒนาสิทธิประโยชน์ให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคมอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา แต่สิ่งที่ยังเป็นกังวลที่สุด คือ ต้องมีเม็ดเงินเพียงพอที่จะตอบสนองต่อความต้องการของสมาชิก อีกทั้งขณะนี้ประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพ ยังไม่มีการจ่ายในรูปแบบบำนาญ ซึ่งเป็นประโยชน์ทดแทนอย่างเต็มรูปแบบให้กับผู้ประกันตน โดยจะเริ่มจ่ายเป็นปีแรกในปี 2557 ซึ่งความกังวล

ในเรื่องของเสถียรภาพกองทุนปรากฏให้เห็นเพิ่มขึ้นอยู่เสมอ ทั้งจากบทความ
ในหนังสือพิมพ์ หรือผลการวิจัยของนักวิชาการจากหน่วยงานภายนอกหลายๆหน่วยงาน
ที่ได้ศึกษาและให้ความเห็นเกี่ยวกับความมั่นคงของกองทุน โดยเฉพาะเมื่อสำนักงาน
ประกันสังคมได้ปรับเพิ่มสูตรบำนาญชราภาพจากสูตร $15\% + 1\%$ เป็น $20\% + 1.5\%$
ซึ่งจะทำให้ผู้สูงอายุมีบำนาญเพียงพอต่อการดำรงชีพ และไม่ต่ำกว่ามาตรฐานขั้นต่ำของ
อนุสัญญาความมั่นคงทางสังคม ฉบับที่ 102 ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO)
ทำให้สำนักงานประกันสังคมต้องจ่ายเงินประโยชน์ทดแทนเพิ่มขึ้น และแม้ว่ามาตรา 24
แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 จะบัญญัติว่า ในกรณีที่เงินกองทุน
ประกันสังคมไม่พอจ่าย ให้รัฐบาลจ่ายอุดหนุนหรืออุดหนุนให้ตามความจำเป็นก็ตาม
แต่บทบัญญัตินี้ไม่ได้เป็นเงื่อนไขว่ารัฐบาลจะสามารถนำเงินงบประมาณมาจ่ายสนับสนุน
กองทุนประกันสังคมได้อย่างง่ายดายและเสมอไป เพราะจำนวนลูกจ้างที่ขึ้นทะเบียนเป็น
สมาชิกกองทุนประกันสังคมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในรอบ 9 ปีที่ผ่านมา จากปี 2541
จำนวน 5,465,405 คน ในสิ้นปี 2549 เพิ่มเป็น 8,860,183 คน โดยจำแนกเป็น
ผู้ประกันตนภาคบังคับ (ผู้ประกันตนตามมาตรา 33) จำนวน 8,537,801 คน และ
ผู้ประกันตนภาคสมัครใจ (ผู้ประกันตนตามมาตรา 39 และมาตรา 40) จำนวน 322,382 คน
ส่งผลให้ขนาดของกองทุนมีทิศทางในการเติบโตมากขึ้นทุกปี ซึ่งหมายถึงจำนวนเงินสมทบ
จากภาครัฐจะต้องมากขึ้นเป็นเงาตามตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเงินที่รัฐจะนำมาจ่ายสมทบนั้น
มาจากภาษีอากรของประชาชนทั่วประเทศ แต่นำมาสมทบเพื่อประชาชนในระบบ
ประกันสังคมเพียง 8.8 ล้านคน จากจำนวน 65.2 ล้านคน หรือประชาชนผู้ได้รับประโยชน์
โดยตรงเพียงร้อยละ 13.57 ของประชากรทั้งประเทศ ดังนั้น สำนักงานประกันสังคม
ควรป้องกันปัญหาดังกล่าวอันอาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ด้วยการเสริมสร้างและพัฒนา
ความแข็งแกร่งของกองทุน เพื่อให้กองทุนมีเสถียรภาพ สามารถตอบสนอง และรองรับ
ความต้องการของสมาชิกตามเจตนารมณ์ของการจัดตั้งกองทุนประกันสังคม

หากพิจารณาข้อเสนอแนะจากบทความ หรือรายงานการวิจัยส่วนใหญ่
ซึ่งเสนอให้สำนักงานประกันสังคมหามาตรการต่าง ๆ ที่จะทำให้อายุขัยของสมาชิกเพิ่มขึ้น
เช่น การขยายอายุเกษียณ การปรับเพิ่มอัตราเงินสมทบ การหามาตรการการลงทุนที่เหมาะสม
ในแนวทางต่าง ๆ เหล่านี้ สำนักงานประกันสังคมได้มีการศึกษาและประเมินสถานะ
กองทุนมาโดยตลอด เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนและกำหนดนโยบายในการบริหาร

กองทุนให้มีความอยู่รอด และหากพิจารณาประสิทธิภาพของกองทุนตามมาตรการ หรือทางเลือกต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว โดยพิจารณาจากจำนวนปีที่กองทุนดำรงอยู่ได้ จะเห็นได้ว่า ในสถานการณ์ปกติไม่มีการขยายเกษียณอายุหรือปรับเปลี่ยนเงินสมทบ กองทุนจะดำเนินงานโครงการอยู่ได้เพียง 48 ปี (รายงานประจำปี 2550 : สำนักงานประกันสังคม) ส่วนทางเลือกอื่น ๆ นั้น จะทำให้กองทุนมีอายุเพิ่มขึ้นอีก 10 ปีเท่านั้น ยกเว้นกรณีการปรับเพิ่มอัตราเงินสมทบทุก 10 ปี (เริ่มปี 2563) โดยหากปรับเพิ่มอัตราเงินสมทบในอัตราฝ่ายละ 1.6% (ลูกจ้างและนายจ้าง) จะสามารถยืดอายุกองทุนให้อยู่ได้ถึงปี 2643 หรืออีกประมาณ 90 ปีข้างหน้า ทั้งนี้ สำนักงานประกันสังคมจะใช้มาตรการใดเพื่อยืดอายุกองทุนจะต้องศึกษาพิจารณาความเหมาะสมกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและผลกระทบต่อนายจ้าง ผู้ประกันตน ในขณะที่นั้นเป็นสำคัญ ดังนั้น ในสภาพการณ์ปัจจุบัน มาตรการที่มีประสิทธิภาพ และน่าจะเป็นมาตรการที่ดำเนินการได้เร็วที่สุด และมีผลกระทบต่อนายจ้าง / ผู้ประกันตน น้อยที่สุดคือ การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บเงินสมทบ

2. วัตถุประสงค์ของครรค่านิคมการพัฒนา

1. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บเงินสมทบกองทุนประกันสังคม
2. เพื่อให้จำนวนสถานประกอบการที่ค้างชำระเงินสมทบ และจำนวนหนี้ ค้างชำระลดลง
3. เพื่อให้จำนวนสถานประกอบการและหนี้เงินสมทบไม่เกินเป้าหมายที่ สำนักงานประกันสังคมกำหนด
4. เพื่อการกำหนดนโยบายและแนวทางการติดตามเร่งรัดหนี้เงินสมทบ กองทุนประกันสังคม

3. วิธีการดำเนินการ

การดำเนินการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บเงินสมทบกองทุนประกันสังคม ดังกล่าว กองเงินสมทบได้ศึกษาข้อมูลสถานประกอบการค้างชำระ และเงินสมทบค้างชำระ จากระบบสารสนเทศของสำนักงานประกันสังคม การรวบรวมปัญหา ตลอดจนสาเหตุ ของปัญหาการจัดเก็บเงินสมทบของกองทุนประกันสังคม และวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชุมคณะทำงานพิจารณาโครงการเพื่อปฏิบัติการติดตามหนี้
2. ประชุมหัวหน้ากลุ่มงานปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานติดตามเร่งรัดหนี้
3. แจงเวียนแนวทางการดำเนินงาน โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บ

เงินสมทบกองทุนประกันสังคม

4. ดำเนินงานตามโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บเงินสมทบกองทุนประกันสังคม โดยสนับสนุนโทรศัพท์เคลื่อนที่ และน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อใช้ในการติดตามเร่งรัดหนี้กองทุนประกันสังคม แก่สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ / จังหวัด

4. ขอบเขตของการดำเนินการ

การนำเสนอผลงาน เรื่อง ยุทธศาสตร์การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บเงินสมทบกองทุนประกันสังคมดังกล่าว เป็นการนำเสนอผลการดำเนินงานตามโครงการสนับสนุนโทรศัพท์เคลื่อนที่ และน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อใช้ในการติดตามเร่งรัดหนี้กองทุนประกันสังคม แก่สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ ระหว่างเดือนเมษายน – ธันวาคม 2549

5. ประโยชน์ที่ได้จากผลงาน

1. กองทุนประกันสังคมมีเสถียรภาพเพิ่มมากขึ้น
2. สถานประกอบการและเงินสมทบค้างชำระจำนวนลดลง
3. สถานประกอบการและเงินสมทบค้างชำระจำนวนไม่เกินเป้าหมายที่สำนักงาน

ประกันสังคมกำหนด

4. ได้ข้อสรุปกำหนดนโยบาย และแนวทางการติดตามเร่งรัดหนี้เงินสมทบกองทุนประกันสังคม

บทที่ 2

แนวคิด และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บเงินสมทบนี้ ผู้รับการประเมิน
ได้ดำเนินการศึกษาจากแนวคิดและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน
2. แนวคิดเกี่ยวกับหนี้
3. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน (Efficiency Development)

กิบสันและคณะ (Gibson and Other 1988:37) ให้ความหมายของ
ประสิทธิภาพ (Efficiency) ว่า โดยทั่ว ๆ ไปเมื่อพูดถึงประสิทธิภาพก็จะหมายถึงอัตราส่วนของ
ผลผลิตต่อปัจจัย (Ratio of outputs to inputs) การวัดประสิทธิภาพจะวัดด้วยสิ่งหลายตัว
ประกอบด้วยกัน เช่น

- 1) อัตราการได้ผลตอบแทน (Ratio of return) ในเงินลงทุนหรือทรัพย์สิน
ที่ขี้นทุน
- 2) ค่าใช้จ่ายต่อหน่วยผลผลิต (Unit cost)
- 3) อัตราการสูญเสียแล้วสิ้นเปลืองการใช้ทรัพยากร
- 4) อัตราส่วนของผลกำไรต่อค่าใช้จ่ายในการลงทุน

ประสิทธิภาพ เป็นเรื่องราวของการใช้ปัจจัยและกระบวนการในการดำเนินงาน
โดยมีผลผลิตที่ได้รับเป็นตัวกำกับกับการแสดงประสิทธิภาพของกรดำเนินงานใด ๆ อาจแสดงค่า
ของประสิทธิภาพในลักษณะการเปรียบเทียบระหว่างค่าใช้จ่ายในการลงทุนกับผลกำไรที่ได้รับ
ซึ่งถ้าผลกำไรมีสูงกว่าต้นทุนเท่าไรก็ยิ่งแสดงถึงประสิทธิภาพมากขึ้น ประสิทธิภาพอาจไม่แสดง
เป็นค่าประสิทธิภาพเชิงตัวเลข แต่แสดงด้วยการบันทึกถึงลักษณะการใช้เงิน วัสดุ คน และ
เวลาในการปฏิบัติงานอย่างคุ้มค่า ประหยัด ไม่มีการสูญเสียเกินความจำเป็น รวมถึง
การใช้กลยุทธ์หรือเทคนิควิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมสามารถนำไปสู่การบังเกิดผลได้เร็ว ตรง
และมีคุณภาพ

ประสิทธิภาพมี 2 ระดับ

- 1) ประสิทธิภาพของบุคคล
- 2) ประสิทธิภาพขององค์การ

ประสิทธิภาพของบุคคล การมีประสิทธิภาพหมายความว่า การทำงานเสร็จ โดยสูญเสียเวลาและเสียพลังงานน้อยที่สุด คำนิยมการทำงานที่ชิดกับสังคม คือ การทำงานได้เร็ว และใฝ่งานดี (วัชรวิ ทูวธรรม 2523:246)

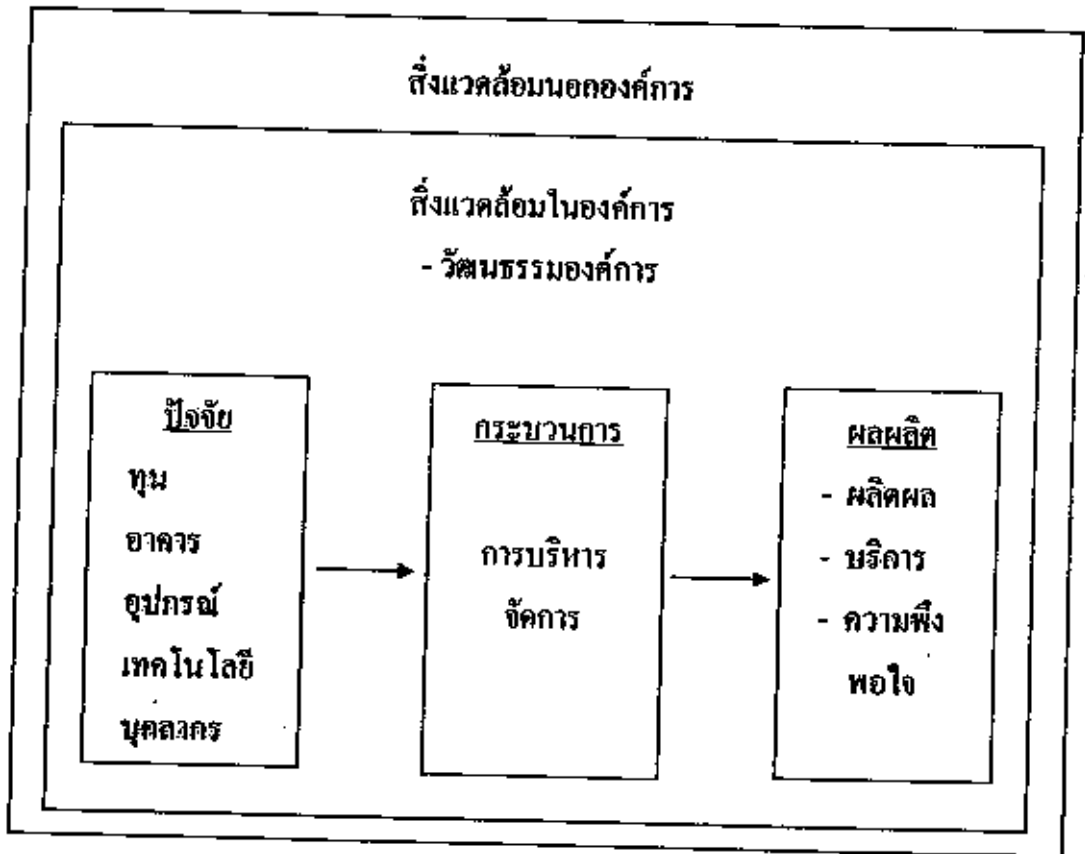
บุคคลที่มีประสิทธิภาพในการทำงาน คือ บุคคลที่ตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ ใช้กลวิธีหรือเทคนิคการทำงานที่จะสร้างผลงานได้มาก เป็นผลงานที่มีคุณภาพ เป็นที่น่าพอใจโดยสิ้นเปลืองทุนค่าใช้จ่าย พลังงาน และเวลาน้อย เป็นบุคคลที่มีความสุขและพอใจในการทำงาน เป็นบุคคลที่มีความพอใจจะเพิ่มพูนคุณภาพปริมาณของผลงาน ทิศหันคิดแปลง วิธีการทำงานให้ได้ผลดียิ่งขึ้นอยู่เสมอ

ประสิทธิภาพขององค์การ คือ การที่องค์การสามารถดำเนินงานต่าง ๆ ตามภารกิจหน้าที่ขององค์การโดยใช้ทรัพยากร ปัจจัยต่าง ๆ รวมถึงกำลังคน อย่างคุ้มค่าที่สุด มีการสูญเสียเปล่าน้อยที่สุด มีลักษณะของกรดำเนินงานไปสู่ผลตามวัตถุประสงค์ได้อย่างดี โดยประหยัดทั้งเวลา ทรัพยากร และกำลังคน องค์การมีระบบการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการผลิตและการบริการได้ตามเป้าหมาย องค์การมีความสามารถประยุกต์ศาสตร์ กฤษฎาเทคนิควิธีการ และเทคโนโลยีอย่างฉลาด ทำให้เกิดวิธีการทำงานที่เหมาะสม มีความราบรื่นในการดำเนินงาน มีปัญหา อุปสรรค และความขัดแย้งน้อยที่สุด บุคลากรมีขวัญกำลังใจ มีความสุขความพอใจในการทำงาน

สิ่งที่ควรระลึก คือ แม้คำว่าประสิทธิภาพจะเป็นส่วนย่อยของคำว่าประสิทธิผล แต่เมื่อพิจารณาความมีประสิทธิภาพขององค์การ จะเน้นปัจจัยและกระบวนการที่เชื่อมโยงไปสู่ผลผลิตแบบครบวงจร นั่นคือ พิจารณาประสิทธิภาพในลักษณะที่มีการจัดปัจจัย และใช้กระบวนการอย่างคุ้มค่า ไม่สูญเสีย ไม่สิ้นเปลือง ใช้วิธีการทำงานและวิธีการบริหารจัดการที่ดีให้้องค์การสามารถบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์

องค์กรประกอบของการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน

ประสิทธิภาพในการทำงานในองค์กรเป็นหัวใจของการนำองค์กรไปสู่การบรรลุผลความสำเร็จของการดำเนินงาน องค์กรจะมีผลผลิตเป็นที่น่าพอใจทั้งในด้านการผลิต การบริการมีความเจริญก้าวหน้า และสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้า และแก่บุคลากรขององค์กร ก็ขึ้นกับความสามารถขององค์กรในการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรเอง ประสิทธิภาพขององค์กรจะขึ้นกับองค์ประกอบสำคัญ ดังแสดงไว้ในแผนภาพ

แผนภาพองค์ประกอบการพัฒนาประสิทธิภาพ

จากแผนภาพประสิทธิภาพองค์การจะขึ้นกับองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ

- ก. สิ่งแวดลอมนอกองค์กร
- ข. สิ่งแวดลอมในองค์กร
- ค. ปัจจัยขององค์กร
- ง. กระบวนการขององค์กร

ถ้อยคำประกอบ 4 ประการนี้มีลักษณะที่เอื้อต่อการดำเนินงานตามภารกิจขององค์การ ก็จะนำไปสู่การบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ขององค์การ คือ การสร้างผลผลิตทั้งปริมาณ และเชิงคุณภาพได้ครบถ้วน

ผลการประเมินองค์การทั้ง 4 ด้าน จะเป็นข้อมูลที่ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นต่อการพัฒนาองค์การ การพิจารณาความบกพร่อง หรือความด้อยในตัวเองที่ต่าง ๆ โดยอาศัยรูปแบบ การวิเคราะห์ปัญหาที่กล่าวในหัวข้อที่แล้ว จะเป็นที่มาของการกำหนดปัญหา ปัญหา คือ สิ่งที่เกิดขึ้น หรือเป็นไปได้กว่ามาตรฐาน หรือต่ำกว่าความคาดหวัง ปัญหาอาจเกิดที่เป้าหมาย เกิดที่ผลผลิต เกิดที่กระบวนการ หรือเกิดที่ปัจจัย เมื่อระบุปัญหาได้แล้ว จึงดำเนินการต่อไป ตามกระบวนการแก้ปัญหา เพื่อพัฒนาองค์การ

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ควบคุมได้และควบคุมไม่ได้

การพัฒนาองค์การให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องพัฒนาที่ปัจจัยองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพขององค์การ หลักการพัฒนาองค์การให้ไว้ที่ดีที่สุด มีดังนี้

1. ระบุปัจจัยที่เป็นสาเหตุของปัญหา หรือปัจจัยที่จะทำให้องค์การมีประสิทธิภาพ
2. ประเมินปัจจัยนั้นว่าเป็นปัจจัยที่ควบคุมได้ หรือควบคุมไม่ได้
3. นำปัจจัยที่ควบคุมได้มาวางแผนพัฒนาองค์การในขั้นต่อไป

การควบคุมปัจจัย หมายถึง ความสามารถที่ผู้บริหารองค์การสามารถจัดกระทำ (Manipulate) กับตัวปัจจัยนั้นได้โดยตรง ตัวอย่างการจัดกระทำตัวปัจจัย ได้แก่ การยกเลิก หรือล้มเลิกปัจจัยนั้น ทำให้เกิดปัจจัยขึ้นมาใหม่ (Create) การเปลี่ยนทิศทางของปัจจัยนั้น การกำหนดตัวสาระภายใน การปรับปรุงปัจจัย (Reshape) การทำให้มีการปฏิบัติตามปัจจัยนั้น การควบคุมคุณภาพของการปฏิบัติ และการประเมินตรวจสอบผลที่เกิดจากปัจจัยนั้น

ปัจจัยที่ควบคุมได้ คือ ปัจจัยที่อยู่ในวิสัยที่ผู้บริหารองค์การ และคณะบุคคลในองค์การจะจัดกระทำโดยตนเอง มีความสะดวกที่จะจัดกระทำได้ และมีความเป็นไปได้สูงที่จะจัดกระทำปัจจัยนั้นได้สำเร็จ

ปัจจัยที่ควบคุมไม่ได้ คือ ปัจจัยที่อยู่พ้นวิสัยที่ผู้บริหารองค์การ และคณะบุคคลในองค์การจะจัดกระทำได้โดยตรง เป็นปัจจัยที่ไม่มีความสะดวกที่จะจัดกระทำได้ โดยตนเอง เป็นปัจจัยที่ไม่มีความสะดวกที่จะจัดกระทำได้ และมีความจำเป็นไปได้น้อยที่จะจัดกระทำปัจจัยได้สำเร็จ

เกณฑ์การตัดสินการควบคุมปัจจัยว่า ปัจจัยใดควรควบคุม ปัจจัยใดควบคุมไม่ได้ จะขึ้นกับลักษณะขององค์การ และศักยภาพขององค์การนั้น ๆ

องค์การที่เป็นธุรกิจขนาดเล็ก เช่น ธุรกิจครอบครัว อาจควบคุมได้มาก ในปัจจัย นโยบาย ทิศทางการผลิต การปรับเปลี่ยนผลผลิต กระบวนการผลิต การพัฒนาบุคลากร แต่อาจควบคุมไม่ได้ในปัจจัยเกี่ยวกับทรัพยากร เพราะมีทุนจำกัด ควบคุมไม่ได้ ในปัจจัยการมีส่วนแบ่งในตลาด (Market Share) ถ้าไม่มีหุ้นส่วนเครือข่ายพันธมิตร

องค์การธุรกิจเอกชนขนาดใหญ่มีทุนมากอาจควบคุมปัจจัยทางทรัพยากร การใช้เทคโนโลยี และการพัฒนาบุคลากรได้สะดวก แต่อาจควบคุมไม่ได้ หรือควบคุมได้ยาก ในนโยบาย และทิศทางการผลิต เพราะต้องได้รับความเห็นชอบจากหุ้นส่วนทั้งหมด และจะต้องผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการหลายระดับ

องค์การราชการและรัฐวิสาหกิจจะยังมีข้อจำกัดมากในการควบคุมปัจจัย เพราะระบบราชการเป็นระบบใหญ่ บริหารจัดการด้วยกฎหมาย และกฎข้อบังคับที่ส่วนใหญ่ อยู่เกินอำนาจการเปลี่ยนแปลงของหน่วยงาน ดังนั้น ประสิทธิภาพขององค์การราชการ จึงมักปรับปรุงพัฒนาได้ยาก ปัจจัยเกือบทุกด้านมีข้อจำกัดตั้งแต่ นโยบาย ทิศทางการดำเนินงาน การจัดหาทรัพยากร การจัดหาและใช้เทคโนโลยี การยุบเลิกหน่วยงาน การลดขนาดกำลังคน ข้าราชการ ฯลฯ ปัจจัยที่ควบคุมได้สะดวกพอควรขึ้น คือ การพัฒนาบุคลากร การประเมิน และส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคลากร

ประสิทธิภาพ มีความหมายถึง การปฏิบัติกิจกรรม การงาน อย่างราบรื่น ครบถ้วนประหยัดเวลา ใช้กำลังและทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เกิดการสูญเสียที่น้อยที่สุด บุคคลที่มีประสิทธิภาพ จึงเป็นบุคคลที่พึงปรารถนาในสังคมที่เขาเป็นสมาชิก และในองค์กรที่เขาปฏิบัติหน้าที่การงาน

การวิเคราะห์องค์การ วิเคราะห์การปฏิบัติงาน และการวิเคราะห์บุคลากร ในองค์กร เป็นแนวทางขั้นต้นของการศึกษาประสิทธิภาพในการทำงานของบุคคล

ความคิดที่จะปรับปรุงประสิทธิภาพของบุคคลในองค์กรมาจากปรัชญาความเชื่อแบบดั้งเดิม ปรัชญาแนวมนุษยสัมพันธ์ และปรัชญาแนวการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทั้ง 3 แนวความเชื่อมีต่อการสร้างประสิทธิภาพในการทำงาน ที่เปลี่ยนจากการจูงใจด้วยผลตอบแทน ในแนวแบบดั้งเดิม มาถึงการสร้างความสัมพันธ์ในหมู่คณะ และแนวความคิดที่ผสมกันระหว่างการเน้นบุคคล และเน้นวัตถุประสงค์ของงานในความเชื่อแนวพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานมีเป้าหมายความสำเร็จอยู่ที่การเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร ซึ่งองค์กรจะมีประสิทธิภาพมากขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของคนและองค์กร ดังนั้น การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของคนและองค์กรจะต้องดำเนินไปพร้อมกัน

การพัฒนาองค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ เป็นกระบวนการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ในปัจจัยองค์ประกอบทุกส่วนขององค์กรเพิ่มควมมีประสิทธิภาพของแต่ละปัจจัย ในขณะที่เดียวกันกับการเปลี่ยนแปลงความคิด ความรู้สึก และการปฏิบัติคนของผู้ที่เกี่ยวข้อง ในองค์กรทุกคน การพัฒนาองค์กรต้องอาศัยวิธีการที่เป็นระเบียบระบบของการวิเคราะห์ ปัญหา การวางแผนแก้ปัญหา การประสานงาน กำกับ ติดตามผลการแก้ปัญหา และประเมินผลการแก้ปัญหา มุ่งสู่การเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร

สาเหตุความจำเป็นของการพัฒนาองค์กรมาจากการเปลี่ยนแปลงตามวงจรชีวิตขององค์กรที่มีช่วงการเกิด ช่วงการเติบโต ช่วงเข้มแข็ง ช่วงการเปลี่ยนแปลง และช่วงตกต่ำ สาเหตุความจำเป็นของการพัฒนา วิเคราะห์ปัจจัยที่ควบคุมได้ และควบคุมไม่ได้ และพัฒนาปัจจัยที่ควบคุมได้

วัตถุประสงค์เป้าหมายของการพัฒนาองค์กร อยู่ที่การพัฒนาองค์กร เพื่อการอยู่รอด พัฒนาองค์กรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสังคม และพัฒนาองค์กร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ

กระบวนการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรจะอาศัยขั้นตอนสำคัญ คือ การศึกษารูปแบบของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพขององค์กร ประเมินองค์กร เพื่อศึกษาปัจจัย เพื่อการพัฒนา วิเคราะห์ปัจจัยที่ควบคุมได้ และพัฒนาปัจจัยที่ควบคุมไม่ได้

รายการปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพขององค์กร มีทั้งปัจจัยที่องค์กร ควบคุมได้ และควบคุมไม่ได้ ปัจจัยเหล่านี้ที่สำคัญ คือ โครงสร้างองค์กร นโยบาย ทิศทาง พันธกิจ อัตราค่าจ้างคน คุณสมบัติของบุคลากร ทรัพยากร เทคโนโลยีการผลิตการทำงาน และการบริหารจัดการ

ปัจจัยที่ควบคุมได้ คือ ปัจจัยที่อยู่ในวิสัยที่บริหารองค์กร และคณะบุคคล ในองค์กรจะจัดกระทำได้ด้วยตนเอง เช่น การกำหนดทิศทาง ยกเลิก เพิ่มลด กำหนดสาระ กำหนดการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง ควบคุมให้มีการปฏิบัติตามปัจจัยนั้น ๆ ได้

ปัจจัยที่ควบคุมไม่ได้ คือ ปัจจัยที่อยู่พ้นวิสัยที่ผู้บริหาร และคณะบุคคล ในองค์การจะจัดกระทำได้ด้วยตนเอง การพัฒนาองค์การจึงควรดำเนินการในส่วนของปัจจัย ที่ควบคุมได้ ผ่านทางกระบวนการแก้ปัญหา เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพขององค์การ การพัฒนา จำแนกตามวัตถุประสงค์

ผลความสำเร็จของการพัฒนาองค์การ และพัฒนาบุคคล จะเพิ่มความสมบูรณ์ ของการเพิ่มสมบูรณ์ของการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร ให้เปลี่ยนแปลงไปในแนวทาง ที่ทุกฝ่ายปรารถนาอย่างแท้จริง

2. แนวคิดเกี่ยวกับหนี้

ผู้รับการประเมินเห็นว่า มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บ เงินสมทบอย่างยิ่ง ดังนี้

2.1 ลักษณะทั่วไปแห่งหนี้ และการเกิดหนี้เงินสมทบ

จิต เศรษฐบุตร (2528 : 412) ได้กล่าวถึงบ่อเกิดแห่งหนี้ หรือมูลแห่งหนี้ว่า มีอยู่ 2 กรณี คือ

1. นิติธรรม เป็นหนี้ที่เกิดขึ้นตามที่เอกชน ได้คิดสร้างขึ้นมาโดยเจตนา
2. นิติเหตุ เป็นหนี้ที่เกิดขึ้น โดยกฎหมาย และนิติเหตุยังแยกออกเป็น
 - ความรับผิดชอบทางแพ่ง
 - จัดการงานนอกสั่ง
 - ลาภมิควรได้
 - หนี้เนื่องจากฐานะบุคคล

เฉพาะความรับผิดชอบทางแพ่งนั้น ยังแยกออกเป็นความรับผิดชอบละเมิดกับความรับผิดชอบ ทางสัญญา อันมีลักษณะใกล้เคียงกันมาก ความรับผิดชอบในทางละเมิดนั้น ก่อนความรับผิดชอบ ผู้เสียหายกับผู้รับผิดชอบไม่มีหนี้ระหว่างกัน แต่ผู้เสียหายได้กระทำผิดโดยฝ่าฝืนข้อห้ามของ กฎหมายและก่อความเสียหายขึ้น ส่วนความรับผิดชอบทางสัญญา ก่อนความรับผิดชอบ ได้มีหนี้ ซึ่งจะต้องปฏิบัติระหว่างผู้เสียหายกับผู้รับผิดชอบแล้วระยะหนึ่ง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ ได้มี นิติสัมพันธ์ระหว่างผู้เสียหายกับผู้รับผิดชอบอยู่แล้ว

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในมาตรา 233 ยังใช้คำเรียกของหนี้ อีกชื่อหนึ่งว่า “สิทธิเรียกร้อง” คำว่าหนี้หรือสิทธิเรียกร้องเป็นทรัพย์สินอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจมี ราคายกและยึดถือเอาได้ดังที่มาตรา 99 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้บัญญัติไว้

2.2 ประเภทของหนี้เงินสมทบ

ในการพิจารณาประมวลผลข้อมูลจากระบบการบันทึกข้อมูลเงินสมทบ ในคอมพิวเตอร์จะพบว่า มีหนี้เงินสมทบจำนวนมาก ซึ่งมีทั้งส่วนของจำนวนหนี้ที่เกิดขึ้นจริงจากการไม่จ่ายเงินสมทบของนายจ้าง และจำนวนหนี้ที่เกิดขึ้นจากการค้ำเงินการที่ผิดพลาดของวิธีคำนวณการ หรือระบบการทำงานของส่วนต่าง ๆ ซึ่งเป็นจำนวนหนี้ที่มีใช้หนี้จริง แต่อยู่ในระบบการประมวลผล สามารถแบ่งประเภทของหนี้เงินสมทบที่เกิดขึ้นได้ 2 กรณี คือ

- (1) นายจ้างไม่ชำระเงินสมทบภายในกำหนดเวลา
- (2) นายจ้างชำระเงินสมทบไม่ครบถ้วน

(1) นายจ้างไม่ชำระเงินสมทบภายในกำหนดเวลา เกิดจากสาเหตุ

1. นายจ้างประสบปัญหาสถานะเศรษฐกิจไม่ดี คำนินธุรกิจขาดทุน ขาดเงินทุนหมุนเวียน ธนาคารไม่ปล่อยสินเชื่อ และปัญหาอื่น ๆ ในการบริหารจัดการของสถานประกอบการเอง ทำให้นายจ้างค้างชำระเงินสมทบเพิ่มมากขึ้น
2. นายจ้างไม่แจ้งเปลี่ยนแปลงข้อเท็จจริง เช่น หยุด/เลิกกิจการ ย้ายสถานประกอบการ โอนย้ายพนักงานไปบริษัทอื่น หรือสาขาอื่น และการเข้าออกของลูกจ้าง เป็นต้น
3. นายจ้างให้สำนักงานบัญชีจัดทำและนำส่งเงินสมทบ แทนนายจ้าง แต่สำนักงานบัญชีไม่ค้ำเงินการส่งเงินสมทบให้ตามกำหนด ด้วยขาดความรู้ในการปฏิบัติตามกฎหมายประกันสังคม และบางรายมีเจตนาไม่ส่งเงินสมทบ เพื่อนำเงินไปใช้จ่ายในส่วนอื่น ๆ
4. นายจ้างขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายประกันสังคม เช่น
 - 4.1 ขึ้นทะเบียนแล้ว แต่ไม่นำส่งเงินสมทบ
 - 4.2 ไม่นำส่งเงินสมทบเป็นประจำทุกเดือน

4.3 มีหน่วยงานสาขา และแจ้งกำหนดลำดับที่สาขาตามแนวปฏิบัติ แต่ไม่นำส่งเงินสมทบตามลำดับที่สาขา

5. จัดทำแบบรายการแสดงส่งเงินสมทบ (สปส.1 – 10) ไม่ถูกต้อง เช่น

5.1 กรอกข้อมูลไม่ครบถ้วน หรือไม่ถูกต้อง เช่น เลขที่บัญชี ลำดับที่สาขา วงเดือนเงินสมทบ เป็นต้น

5.2 นำส่งเงินสมทบโดยการถ่ายสำเนาของเดือนที่ผ่านมา เพื่อนำส่งเงินสมทบในงวดเดือนถัดไป โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง และแก้ไขงวดเดือนที่นำส่ง

5.3 ไม่แยกแบบนำส่งเงินสมทบในกรณีที่มีสาขา

6. มีการนำส่งเงินสมทบแล้ว แต่สำนักงานประกันสังคมยังไม่ได้รับแบบรายละเอียดข้อมูลการนำส่งเงินสมทบ

7. การนำส่งเงินสมทบถูกจ้างชั่วคราวของส่วนราชการ ส่วนใหญ่เป็นหนี้ที่เกิดจากระบบ วิธีการทำงานของเจ้าหน้าที่ ซึ่งไม่ใช่หนี้เงินสมทบจริง อันประกอบด้วย

7.1 เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงข้อเท็จจริง หน่วยราชการไม่แจ้งการเปลี่ยนแปลงต่อสำนักงานประกันสังคม เช่น ขกเลิก / สิ้นสุดโครงการ หรือลดจำนวนถูกจ้างชั่วคราว จนไม่มีลูกจ้างชั่วคราวรายเดือนแล้ว เป็นต้น

7.2 มีการจ่ายค่าจ้างให้ลูกจ้างในลักษณะเป็นเงินคกเบิกเงินเดือนรวม 2-3 เดือนต่อครั้ง ทำให้เกิดยอดค้างชำระในเดือนที่ยังไม่จ่ายค่าจ้าง

(2) นายจ้างชำระเงินสมทบไม่ครบถ้วน เกิดจากสาเหตุ

1. นายจ้างนำส่งเงินสมทบไม่ถูกต้องตามแบบรายการแสดงการนำส่งเงินสมทบ สปส. 1-10 เกิดจาก

1.1 ปักเศษสตางค์ไม่ถูกต้อง

1.2 นำส่งเงินสมทบต่ำกว่าฐานค่าจ้างเงินสมทบขั้นต่ำต่อเดือน คือ 1,650 บาท

1.3 นำส่งเงินสมทบในอัตราเงินสมทบที่ต้องชำระไม่ถูกต้อง

1.4 กำหนดยอดเงินในแบบ สปส. 1-10 (ส่วนที่ 2) มากกว่า สปส. 1-10 (ส่วนที่ 1)

2. นายจ้างนำส่งเงินสมทบเฉพาะส่วนของผู้ประกันตน ซึ่งเท่ากับครึ่งหนึ่งของเงินสมทบที่ต้องชำระ สำหรับเงินสมทบในส่วนของนายจ้างจะเป็นหนี้ไว้ ซึ่งอาจจะเกิดจากประสบปัญหาในสถานะเศรษฐกิจ และบางครั้งในหน่วยราชการจะเกิดจากอยู่ในช่วงรอรับเงินหลังจากวางฎีกาขอเบิกเงิน เป็นต้น

2.3 ความเสียหายจากการไม่ชำระหนี้เงินสมทบกองทุนประกันสังคม

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (มาตรา 213 วรรค 4) ได้กำหนดว่า เมื่อการไม่ชำระหนี้ก่อให้เกิดความเสียหายขึ้น ลูกหนี้ย่อมมีความผิดต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน

กัฏฐ พันธุลาภ (2513 : 411) ได้อธิบายว่า เมื่อลูกหนี้ละเลยไม่ชำระหนี้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 213 วรรค 4 ได้แก่ หนี้ที่เกิดขึ้นโดยนิติกรรมหรือสัญญา ซึ่งเป็นหนี้ที่เอกชนคิดสร้างขึ้นมาใช้กฎหมาย เจ้าหนี้อ่อมมีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหาย แต่หากเป็นหนี้ที่เกิดขึ้นโดยนิติเหตุ กฎหมายย่อมระบุว่าหนี้นั้นๆ จะบังคับให้ลูกหนี้กระทำอย่างไร

พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 มาตรา 49 วรรคแรก ได้บัญญัติว่า “นายจ้างซึ่งไม่นำส่งเงินสมทบในส่วนของตน หรือส่งไม่ครบจำนวนภายในระยะเวลาที่กำหนดต้องจ่ายเงินเพิ่มในอัตราร้อยละ 2 ต่อเดือน....”

ความเสียหายที่ลูกหนี้ได้ก่อให้เกิดขึ้นจากการไม่ชำระหนี้ โดยหลักแล้ว เจ้าหนี้อ่อมมีสิทธิเรียกค่าเสียหายซึ่งในทางกฎหมายเรียกว่า “ค่าสินไหมทดแทน” จำนวนค่าสินไหมทดแทนนั้นสามารถเรียกได้จากผลที่คู่กรณีคาดคะเนได้ ซึ่งไม่ได้กำหนดจำนวนไว้ตายตัว แต่ในพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 กำหนดไว้ตายตัว โดยกำหนดเป็นค่าปรับแต่ในทางกฎหมายเรียกเงินเพิ่ม ซึ่งมีลักษณะคล้ายๆ ดอกเบี้ย แต่มีอัตราสูงกว่าดอกเบี้ยโดยทั่วไปมาก คือ กำหนดไว้ในอัตราร้อยละ 2 ต่อเดือน ในการคิดเงินเพิ่มตามที่กำหนดไว้จำนวนเงินเพิ่มจะยังมีจำนวนมากขึ้นถ้านายจ้างค้างชำระนาน และแม้ว่าเงินเพิ่มจะมีจำนวนสูงท่วมหนี้เงินสมทบถ้าตราบใดที่ยังไม่ได้จ่ายเงินสมทบ นายจ้างจะต้องจ่ายเงินเพิ่มตลอดเวลา ซึ่งต่างกับประมวลรัษฎากรที่กำหนดของเขตของความเสียหายหรือเงินเพิ่มไว้ว่า จำนวนเงินเพิ่มสูงสุดเท่ากับจำนวนค่าภาษีอากรที่ค้างชำระ และเพื่อเป็นหลักประกันในการได้รับชำระหนี้และความเสียหายได้อย่างเพียงพอ จึงได้กำหนดให้หนี้เงินสมทบและเงินเพิ่มมีฐานะเป็นหนี้ปริวิตติ ผลที่เกิดขึ้น คือ กรณีที่นายจ้างมีเจ้าหนี้ซึ่งเป็นหนี้สามัญทั่วไปหลายราย จะต้องนำทรัพย์สินนั้นมาชำระหนี้เงินสมทบ หรือ

เงินเพิ่มก่อน เพราะเงินสมทบเป็นเงินที่จัดเก็บเพื่อให้สวัสดิการและความคุ้มครองแก่ประชาชนตามวัตถุประสงค์พิเศษของรัฐ ต่างจากหนี้ทั่วไปและสิทธิในฐานะเป็นหนี้บูรณสิทธิคดี ยังส่งผลถึงกรณีที่ต้องยื่นคำร้องขอเฉลี่ยทรัพย์ และคำขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายอีกด้วย กล่าวคือ ถ้าเจ้าหนี้ในคดีแพ่ง หรือคดีล้มละลายเป็นเจ้าหนี้ธรรมดาเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดจะต้องนำมาชำระหนี้เงินสมทบ และเงินเพิ่มก่อน ส่วนที่เหลือเจ้าหนี้ที่เป็นผู้ยึดทรัพย์จึงรับไป ดังนั้นในบางคดีเจ้าหนี้อาจไม่ได้รับเงินจากการขายทอดตลาดทรัพย์สินเลย เพราะนำเงินมาชำระหนี้เงินสมทบจนหมดสิ้น

3. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

3.1 พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533

พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ได้กำหนดสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บเงินสมทบ โดยกำหนดในมาตราต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

มาตรา 46 บัญญัติให้รัฐบาล นายจ้างและผู้ประกันตนตามมาตรา 33 ออกเงินสมทบเข้ากองทุนฝ่ายละเท่ากันตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่เกินอัตราเงินสมทบท้ายพระราชบัญญัตินี้

ค่าจ้างขั้นต่ำและขั้นสูงที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณเงินสมทบของผู้ประกันตนตามมาตรา 33 แต่ละคนให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง การคำนวณเงินสมทบของผู้ประกันตนแต่ละคน สำหรับเศษของเงินสมทบที่มีจำนวนตั้งแต่ 50 สตางค์ขึ้นไปให้นับเป็น 1 บาท ถ้าน้อยกว่านั้นให้ปัดทิ้ง ในกรณีที่ผู้ประกันตนทำงานกับนายจ้างหลายรายให้คำนวณเงินสมทบจากค่าจ้างที่ได้รับจากนายจ้างแต่ละราย

มาตรา 47 บัญญัติให้นายจ้างหักค่าจ้างของผู้ประกันตนทุกครั้งที่มีการจ่ายค่าจ้างตามจำนวนที่ต้องนำส่งเป็นเงินสมทบในส่วนของผู้ประกันตน และเมื่อนายจ้างได้ดำเนินการดังกล่าวแล้ว ให้ถือว่าผู้ประกันตนได้จ่ายเงินสมทบแล้วตั้งแต่วันที่นายจ้างหักค่าจ้าง

ให้นายจ้างนำส่งเงินสมทบในส่วนของผู้ประกันตนที่ได้หักไว้ในวันและเงินสมทบในส่วนของนายจ้างส่งให้แก่สำนักงานภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดจากเดือนที่มีการหักเงินสมทบไว้ พร้อมทั้งยื่นรายการแสดงการส่งเงินสมทบตามแบบที่เลขาธิการสำนักงานประกันสังคมกำหนด

มาตรา 47 ทวิ ในกรณีที่นายจ้างไม่นำส่งเงินสมทบ หรือนำส่งไม่ครบ ตามกำหนดเวลาในมาตรา 47 วรรคสอง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำเตือนเป็นหนังสือ ให้นายจ้างนำเงินสมทบที่ค้างชำระและเงินเพิ่มมาชำระภายในกำหนดไม่น้อยกว่าสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือนั้น ถ้านายจ้างได้รับคำเตือนดังกล่าวแล้ว แต่ยังไม่นำเงินสมทบ ที่ค้างชำระและเงินเพิ่มมาชำระภายในกำหนด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจประเมิน เงินสมทบและแจ้งเป็นหนังสือให้นายจ้าง ดังนี้

(1) ถ้านายจ้างเคยนำส่งเงินสมทบมาแล้ว ให้ถือว่าจำนวนเงินสมทบ ที่นายจ้างมีหน้าที่นำส่งในเดือนต่อมาแต่ละเดือนมีจำนวนเท่ากับเงินสมทบในเดือนที่ นายจ้างได้นำส่งแล้วเดือนสุดท้ายเต็มเดือน

(2) ถ้านายจ้างซึ่งมีหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ แต่ไม่ยื่นแบบรายการ ตามมาตรา 34 หรือยื่นแบบรายการตามมาตรา 34 แล้ว แต่ไม่เคยนำส่งเงินสมทบ หรือ ยื่นแบบรายการตามมาตรา 34 โดยแจ้งจำนวนและรายชื่อลูกจ้างน้อยกว่าจำนวนลูกจ้าง ที่มืออยู่จริง ให้ประเมินเงินสมทบจากแบบรายการที่นายจ้างเคยยื่นไว้ หรือจากจำนวนลูกจ้าง ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบแล้วแต่กรณี โดยถือว่าลูกจ้างแต่ละคนได้รับค่าจ้างเป็น รายเดือนในอัตราที่เคยมีการยื่นแบบรายการไว้ แต่ถ้าไม่เคยมีการยื่นแบบรายการหรือ ยื่นแบบรายการ ไม่ครบถ้วน ให้ถือว่าลูกจ้างแต่ละคนได้รับค่าจ้างรายเดือนไม่น้อยกว่าอัตรา ค่าจ้างขั้นต่ำรายวันตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานที่ใช้บังคับอยู่ในท้องที่นั้น คูณด้วยสามสิบ

ในกรณีที่มีการพิสูจน์ได้ภายในสองปีนับตั้งแต่วันที่มีการประเมิน เงินสมทบตามวรรคหนึ่งว่าจำนวนเงินสมทบที่แท้จริงที่นายจ้างมีหน้าที่ต้องนำส่งมีจำนวน มากกว่าหรือน้อยกว่าจำนวนเงินสมทบที่พนักงานเจ้าหน้าที่ประเมินไว้ตาม (1) หรือ (2) ให้สำนักงานมีหนังสือแจ้งผลการพิสูจน์ให้นายจ้างทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบ ผลการพิสูจน์เพื่อให้นายจ้างนำส่งเงินสมทบเพิ่มเติมภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง หรือยื่นคำขอต่อสำนักงานเพื่อขอให้คืนเงินสมทบ ถ้านายจ้างไม่มารับเงินดังกล่าวคืนภายใน หนึ่งปีนับแต่วันที่ทราบผลการพิสูจน์ให้เงินนั้นตกเป็นของกองทุน

การนำส่งค่าเดือน การแจ้งจำนวนเงินสมทบที่ประเมินได้ และการแจ้ง ผลการพิสูจน์ให้นำความในมาตรา 30 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 49 บัญญัติให้นายจ้างซึ่งไม่นำส่งเงินสมทบในส่วนของตน หรือในส่วนของผู้ประกันตน หรือส่งไม่ครบจำนวนภายในเวลาที่กำหนด ต้องจ่ายเงินเพิ่ม ในอัตราร้อยละ 2 ต่อเดือนของจำนวนเงินสมทบที่นายจ้างซึ่งมิได้นำส่ง หรือของจำนวนเงินสมทบที่ยังขาดอยู่ นับแต่วันถัดจากวันที่ต้องนำส่งเงินสมทบ สำหรับเศษของเดือนถ้าถึง 15 วัน หรือมากกว่านั้นให้นับเป็น 1 เดือน ถ้าน้อยกว่านั้นให้ปัดทิ้ง

ในกรณีที่นายจ้างมิได้หักค่าจ้างผู้ประกันตน เพื่อส่งเป็นเงินสมทบ หรือหักไว้แล้ว แต่ยังไม่ครบจำนวนตามกำหนด ให้นายจ้างรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่ต้องส่ง เป็นเงินสมทบในส่วนของผู้ประกันตนเต็มจำนวน และต้องจ่ายเพิ่มในเงินจำนวนนี้นับแต่วันถัดจากวันที่ต้องนำส่งเงินสมทบ และในกรณีเช่นว่านี้สิทธิที่ผู้ประกันตนพึง ได้รับคงมีเสมือนหนึ่งว่าผู้ประกันตนได้ส่งเงินสมทบแล้ว

มาตรา 50 บัญญัติให้เลขาธิการสำนักงานประกันสังคมมีอำนาจ ออกคำสั่งเขียนหนังสือให้ยึด อาชีพ และขายทอดตลาดทรัพย์สินของนายจ้างซึ่งไม่นำส่งเงินสมทบและหรือเงินเพิ่ม หรือนำส่งไม่ครบจำนวน ทั้งนี้เพิกถอนที่จำเป็นเพื่อให้ได้รับเงินที่ค้างชำระ

มาตรา 51 บัญญัติว่า หนี้ที่เกิดจากการไม่ชำระเงินสมทบหรือเงินเพิ่ม ให้สำนักงานมีบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินทั้งหมดของนายจ้าง ซึ่งเป็นลูกหนี้ในลำดับเดียวกับ บุริมสิทธิในมูลค่าภาษีอากรตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา 52 ในกรณีที่นายจ้างเป็นผู้รับเหมาช่วงให้ผู้รับเหมาช่วงถัดขึ้นไป หากมีตลอดสายจนถึงผู้รับเหมาขั้นต้นร่วมรับผิดชอบกับผู้รับเหมาช่วง ซึ่งเขียนนายจ้างในเงินสมทบ ซึ่งนายจ้างมีหน้าที่ต้องจ่ายตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 53 ให้นำบทบัญญัติมาตรา 49 มาตรา 50 และมาตรา 51 มาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่ผู้รับเหมาช่วงตามมาตรา 52 ซึ่งไม่นำส่งเงินสมทบ หรือส่งไม่ครบจำนวนภายในเวลาที่กำหนด

มาตรา 80 ได้บัญญัติให้อำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) เข้าไปในสถานประกอบการ หรือสำนักงานของนายจ้าง สถานที่ทำงานของลูกจ้างในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในระหว่างเวลาทำการ เพื่อตรวจสอบ หรือสอบถามข้อเท็จจริง ตรวจสอบทรัพย์สิน หรือเอกสารหลักฐานอื่น ภาพถ่าย ถ่ายสำเนาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจ้าง การจ่ายค่าจ้าง ทะเบียนลูกจ้าง การจ่ายเงิน

สมทบ และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือนำเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องไปตรวจสอบ หรือ
กระทำกรอย่างอื่นตามสมควร เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงในอันที่จะปฏิบัติการให้เป็นไปตาม
พระราชบัญญัตินี้

(2) กั้นสถานที่ หรือยานพาหนะใด ๆ ที่มีข้อสงสัยโดยมีเหตุอันควร
เชื่อว่า มีทรัพย์สินของนายจ้างซึ่งไม่นำส่งเงินสมทบ และหรือเงินเพิ่ม หรือนำส่งไม่ครบจำนวน
โดยให้กระทำในระหว่างเวลาทำการ หรือในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก
เว้นแต่การกั้นในระหว่างเวลาดังกล่าวยังไม่แล้วเสร็จจะกระทำต่อไปก็ได้

(3) มีหนังสือสอบถาม หรือเรียกบุคคลใดมาให้ด้วยคำ หรือให้ส่ง
เอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง หรือสิ่งอื่นที่จำเป็นมาเพื่อประกอบการพิจารณา ทั้งนี้ ได้นำ
ความในมาตรา 30 มาบังคับใช้โดยอนุโลม

(4) บังคับ หรืออาัยคทรัพย์สินของนายจ้างตามคำสั่งเลขานุการ ตามมาตรา
50 ในกรณีที่นายจ้างไม่นำส่งเงินสมทบ และหรือเงินเพิ่ม หรือนำส่งไม่ครบจำนวน

3.2 พระราชกฤษฎีกา

3.2.1 พระราชกฤษฎีกา ให้ใช้พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533
บังคับแก่นายจ้างที่มีลูกจ้างตั้งแต่หนึ่งคนขึ้นไป พ.ศ. 2545

มาตรา 2 พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2545
เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ใช้พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 บังคับแก่
นายจ้างที่มีลูกจ้างตั้งแต่หนึ่งคนขึ้นไป ในทุกท้องที่ที่ราชอาณาจักร

3.2.2 พระราชกฤษฎีกา กำหนดระยะเวลาเริ่มดำเนินการเก็บเงินสมทบ
เพื่อการให้ประโยชน์ทดแทนกรณีสงเคราะห์บุตร และกรณีชราภาพ พ.ศ. 2541 ประกาศ
เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2541 มีสาระสำคัญดังนี้

(1) ให้เริ่มใช้กรณีสงเคราะห์บุตร และกรณีชราภาพ ไม่ช้ากว่าวันที่
31 ธันวาคม 2541

(2) ให้จัดเก็บเงินสมทบทั้ง 2 กรณี ตั้งแต่วันที่ 31 ธันวาคม 2541
เป็นต้นไป

3.3 กฎกระทรวง

3.3.1 กฎกระทรวง ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2534) กำหนดให้รัฐบาล นายจ้าง และผู้ประกันตนตามมาตรา 33 ออกเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมฝ่ายละเท่ากัน แต่ไม่เกิน ร้อยละ 1.5 ของค่าจ้าง

3.3.2 กฎกระทรวง ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2538) กำหนดค่าจ้างที่ใช้เป็นฐาน ในการคำนวณเงินสมทบของผู้ประกันตนได้ดังนี้

(1) ให้นายจ้างนำส่งเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมทุกเดือน โดยคำนวณค่าจ้างที่ลูกจ้างได้รับ จากฐานค่าจ้างเป็นรายเดือน ต่ำสุดเดือนละ 1,650 บาท สูงสุดเดือนละ 15,000 บาท

(2) ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 30 มีนาคม 2538 เป็นต้นไป

3.3.3 กฎกระทรวง ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2541) กำหนดไว้ดังนี้

(1) ให้รัฐบาล นายจ้าง และผู้ประกันตน จ่ายเงินสมทบกองทุน ประกันสังคม 4 กรณีแรก ดังนี้

- ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2541 ถึง 31 ธันวาคม 2543 ให้จ่าย ฝ่ายละร้อยละ 1 (ตามอัตราในบัญชี ก.)

- ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2544 ให้จ่ายฝ่ายละร้อยละ 1.5 (ตามอัตรา ในบัญชี ข.)

(2) ให้บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2541

(3) ยกเลิกกฎกระทรวง ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2534)

(4) ให้เปลี่ยนบัตรประกันสังคมที่มีอายุเกิน 5 ปี

3.3.4 กฎกระทรวง ฉบับที่ 15 (พ.ศ. 2542) มีสาระสำคัญดังนี้

(1) ให้รัฐบาล นายจ้าง และผู้ประกันตน จ่ายเงินสมทบกองทุน ประกันสังคมกรณีสงเคราะห์บุตร และชราภาพ ดังนี้

- ตั้งแต่วันที่ 31 ธันวาคม 2541 – 31 ธันวาคม 2542 ให้จ่ายฝ่ายละ ร้อยละ 1 (ตามอัตราในบัญชี ก.)

- ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 31 ธันวาคม 2543 ให้นายจ้าง และผู้ประกันตนจ่ายฝ่ายละร้อยละ 2 ส่วนรัฐบาลร้อยละ 1 (ตามอัตราในบัญชี ข.)

- ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2544 เป็นต้นไป ให้นายจ้าง และผู้ประกันตนจ่ายฝ่ายละร้อยละ 3 ส่วนรัฐบาลร้อยละ 1 (ตามอัตราในบัญชี ก.)
- (2) ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2542 เป็นต้นไป
- (3) ยกเลิกกฎกระทรวง ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2541)

3.3.5 กฎกระทรวง กำหนดอัตราเงินสมทบกองทุนประกันสังคม พ.ศ. 2545 มีสาระสำคัญดังนี้

- (1) ให้รัฐบาล นายจ้าง และผู้ประกันตนตามมาตรา 33 ออกเงินสมทบเข้ากองทุนเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีประสบอันตราย หรือเจ็บป่วย กรณีทุพพลภาพ กรณีตาย และกรณีคลอดบุตรตามบัญชีอัตราเงินสมทบท้ายกฎกระทรวงนี้ ดังต่อไปนี้
 - ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2546 – 31 ธันวาคม 2546 ให้เป็นไปตามอัตราในบัญชี ก.
 - ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2547 เป็นต้นไป ให้เป็นไปตามอัตราในบัญชี ข.

(2) ให้รัฐบาล นายจ้าง และผู้ประกันตนตามมาตรา 33 ออกเงินสมทบเข้ากองทุนเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีสงเคราะห์บุตร และกรณีชราภาพ ตามบัญชีอัตราเงินสมทบ ในบัญชี ก. ท้ายกฎกระทรวงนี้

- (3) ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2546 เป็นต้นไป

3.3.6 กฎกระทรวง กำหนดอัตราเงินสมทบกองทุนประกันสังคมเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงาน พ.ศ. 2546 มีสาระสำคัญดังนี้

- (1) ให้รัฐบาล นายจ้าง และผู้ประกันตนตามมาตรา 33 ออกเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม เพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานตามอัตราดังต่อไปนี้
 - รัฐบาลในอัตราร้อยละ 0.25 ของค่าจ้างผู้ประกันตน
 - นายจ้างในอัตราร้อยละ 0.5 ของค่าจ้างผู้ประกันตน
 - ผู้ประกันตนตามมาตรา 33 ในอัตราร้อยละ 0.5 ของค่าจ้างผู้ประกันตน

- (2) ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2547 เป็นต้นไป

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงาน

สำนักงานประกันสังคมให้ความสำคัญต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บเงินสมทบกองทุนประกันสังคม จึงกำหนดภารกิจดังกล่าวในลักษณะยุทธศาสตร์สำนักงานประกันสังคม โดยสำนักงานประกันสังคมได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการภายใต้ยุทธศาสตร์การดำเนินงานประกันสังคมระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2548 - 2552) ที่กำหนดกรอบแนวทางให้บรรลุผลตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ ที่ได้กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ และให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) นโยบายรัฐบาลและนโยบายกระทรวงแรงงาน ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเพิ่มประสิทธิภาพการคุ้มครองด้านประกันสังคมให้ครอบคลุมแรงงานในระบบ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาสิทธิประโยชน์ให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การขยายความคุ้มครองประกันสังคมสู่แรงงานนอกระบบ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การเสริมสร้างและพัฒนาความแข็งแกร่งของกองทุน

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหาร

การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บเงินสมทบ กำหนดอยู่ในยุทธศาสตร์ที่ 5 การเสริมสร้างและพัฒนาความแข็งแกร่งของกองทุน เป็นยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาความแข็งแกร่งของกองทุน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สำนักงานประกันสังคมมีกองทุนที่มีเสถียรภาพ เพื่อให้ผู้ประกันตนมีหลักประกันทางสังคมที่มั่นคงตามเงื่อนไขของการประกันตนที่ได้กำหนด การพัฒนาเสถียรภาพกองทุน เป็นยุทธศาสตร์หนึ่ง ซึ่งจะนำการจัดทำแผนยุทธศาสตร์แบบสมดุลมาใช้ การที่จะบรรลุเป้าหมายขององค์กร ได้พิจารณาจากความสมดุลของใน 4 มุมมอง ตามหลักการของ Balance Score Card ประกอบด้วย ประสิทธิภาพ คุณภาพการบริการ ประสิทธิภาพของการประกันสังคม และการพัฒนาองค์กร ในแง่ของคุณภาพการบริการที่มีปัจจัยที่ต้องพิจารณา คือ ความมั่นใจของนายจ้างและผู้ประกันตนต่อความแข็งแกร่งของกองทุน การบริหารความเสี่ยงกองทุนให้มีมาตรฐาน

ในระดับสากล ถือว่า เป็นปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่จะทำให้กองทุนมีรายได้ โดยการลงทุนให้ได้ผลตอบแทนในระดับที่เหมาะสม จึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของ ยุทธศาสตร์ที่ 5

อีกมุมหนึ่งในการเสริมสร้างและพัฒนาความแข็งแกร่งของกองทุน คือ ด้านประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการปรับปรุงคุณภาพบริการการประกันสังคม และการเสริมสร้างและพัฒนาความแข็งแกร่งของกองทุน ในด้านนี้มีปัจจัยสำคัญที่ต้อง พัฒนา 3 ประการ คือ

ประการแรก การพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บเงินสมทบ

ประการที่สอง การบริหารจัดการกองทุนที่มีประสิทธิภาพ ที่จะช่วยให้ กองทุนมีรายได้จากการลงทุน เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายส่วนหนึ่งในการบริหารสำนักงาน ประกันสังคม

ประการที่สาม การมีระบบติดตาม ตรวจสอบประเมินผล และระบบ การประสานงานให้คิดความสำนึก การสนองตอบต่อการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อปรับปรุง กระบวนการทำงาน ไม่ให้เกิดผลกระทบต่อเนื่องไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผลรวมเรื่อง ยุทธศาสตร์การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บเงินสมทบกองทุน ประกันสังคม ผู้รับผลประโยชน์ได้ดำเนินงาน ประกอบด้วย ขั้นตอน วิธีการ ดังต่อไปนี้

1. คำนึงงานภายใต้แผนปฏิบัติการตามยุทธศาสตร์การดำเนินงานประกันสังคม ตามที่กำหนดในส่วนของกองเงินสมทบ : แผนปฏิบัติการสำนักงานประกันสังคม ประจำปี 2549

ตามยุทธศาสตร์ที่ 5 การเสริมสร้างและพัฒนาความแข็งแกร่งของกองทุน กลยุทธ์ที่ 5.4 การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บเงินสมทบ ประกอบด้วย 3 งาน ดังนี้

1. งานเงินสมทบ ตัวชี้วัดประกอบด้วย

- จำนวนสถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียนมีหน้าที่จ่ายเงินสมทบ
- จำนวนสถานประกอบการที่สามารถจัดเก็บเงินสมทบให้ครบถ้วน

ตามกฎหมาย

- ร้อยละของสถานประกอบการที่สามารถจัดเก็บเงินสมทบได้ครบถ้วน

ตามกฎหมาย

2. โครงการจ่ายค่าตอบแทนหมาจ่ายในการติดตามเร่งรัดหนี้เงินสมทบ
นอกสถานที่ ตัวชี้วัดประกอบด้วย

- จำนวนสถานประกอบการค้างชำระหนี้ ไม่เกินร้อยละ 7.28
- จำนวนเงินสมทบค้างชำระหนี้ ไม่เกินร้อยละ 0.55

3. โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการติดตามการค้างชำระหนี้ ตัวชี้วัด
คือ จำนวนบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพ 2 รุ่น ๆ ละ 45 คน

การติดตามเร่งรัดหนี้เงินสมทบกองทุนประกันสังคมเป็นภารกิจที่สำคัญ
ที่ช่วยให้จึกเก็บเงินสมทบจากนายจ้างได้ครบถ้วน และเป็นการเสริมสร้างและพัฒนา
ความแข็งแกร่งของกองทุนอีกประการหนึ่ง ซึ่งถือเป็นภารกิจที่สนับสนุนการดำเนินงาน
ประกันสังคม ตามยุทธศาสตร์ที่ 5 การเสริมสร้างและพัฒนาความแข็งแกร่งของกองทุน
กลยุทธ์ที่ 5.4 การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บเงินสมทบ

2. ตัวเนินการโดยวิธีกำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานติดตามเร่งรัดหนี้เงินสมทบกองทุน
ประกันสังคม

สำนักงานประกันสังคม ได้ดำเนินการกำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานติดตาม
เร่งรัดหนี้ ดังนี้

1. สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ 1 – 9 ให้มีสถานประกอบการค้างชำระ
ได้ไม่เกินร้อยละ 9 ของจำนวนสถานประกอบการในความรับผิดชอบทั้งสิ้น และให้มี
จำนวนเงินสมทบค้างชำระได้ไม่เกินร้อยละ 0.9 ของประมาณการเงินสมทบรับทั้งสิ้น

2. สำนักงานประกันสังคมจังหวัดปริมณฑล จำนวน 5 แห่ง ประกอบด้วย
จังหวัดสมุทรปราการ สมุทรสาคร นนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม และสาขา จำนวน 3 แห่ง
ได้แก่ สาขาพระประแดง สาขาบางพลี และสาขากระทุ่มแบน ให้มีสถานประกอบการ
ค้างชำระได้ไม่เกินร้อยละ 8 ของจำนวนสถานประกอบการในความรับผิดชอบทั้งสิ้น และ
ให้มีจำนวนเงินสมทบค้างชำระได้ไม่เกินร้อยละ 0.6 ของประมาณการเงินสมทบรับทั้งสิ้น

3. สำนักงานประกันสังคมจังหวัดในส่วนภูมิภาค จำนวน 74 แห่ง (ยกเว้น
จังหวัดปริมณฑล) ให้มีสถานประกอบการค้างชำระได้ไม่เกินร้อยละ 7 ของสถาน
ประกอบการในความรับผิดชอบทั้งสิ้น และให้มีจำนวนเงินสมทบค้างชำระได้ไม่เกินร้อยละ
0.5 ของประมาณการเงินสมทบรับทั้งสิ้น

4. ภาพรวมของสำนักงานประกันสังคมทั่วประเทศ ให้มีจำนวนสถานประกอบการค้างชำระได้ไม่เกินร้อยละ 7.28 ของสถานประกอบการทั้งสิ้น และให้มีจำนวนเงินสมทบค้างชำระได้ไม่เกินร้อยละ 0.55 ของประมาณการเงินสมทบรับทั้งสิ้น

3. แนวปฏิบัติการติดตามเร่งรัดหนี้เงินสมทบกองทุนประกันสังคม

กองเงินสมทบ ได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานการติดตามเร่งรัดหนี้เงินสมทบกองทุนประกันสังคม (สปส. 1/2548 (กส.1)) ได้กำหนดแนวทาง และขั้นตอนการติดตามเร่งรัดหนี้เงินสมทบค้างชำระดังนี้

3.1 กรณีนายจ้างไม่ชำระเงินสมทบภายในกำหนดเวลา

3.1.1 ตรวจสอบข้อมูลนายจ้างที่ค้างชำระจากรายงานสถานประกอบการที่ยังไม่นำส่งเงินสมทบ (CN 200010) ในระบบ TSO ซึ่งสำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่จังหวัดสามารถส่ง JOB และพิมพ์รายงานเองได้ หรือตรวจสอบได้จากรายงานการค้างชำระเงินสมทบของสถานประกอบการ ณ วันสิ้นเดือน (CN 200090) ซึ่งกองเงินสมทบเป็นผู้ส่ง JOB ให้สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่จังหวัด พิจารณาและพิมพ์รายงานเองทุกวันที่ 11 ของเดือน

3.1.2 จัดตั้งเพิ่มลูกหนี้รายตัว เอกสารในแฟ้มประกอบด้วย

- รุมนทะเบียนนายจ้าง หรือสยส. 1-01 โดยตรวจสอบวันที่มีนายจ้างมีหน้าที่จ่ายเงินสมทบ และจำนวนลูกจ้างทั้งหมด

- ข้อมูลการนำส่งเงินสมทบ สรุปยอดเงินสมทบที่ค้างชำระ หนังสือติดตามเร่งรัดหนี้ทุกขั้นตอน และรายละเอียดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนายจ้าง เช่น หนังสือจากนายจ้าง หนังสือรับสภาพหนี้ บันทึกถ้อยคำ ฯลฯ เป็นต้น

3.1.3 โทรศัพท์ติดตามหนี้

- บันทึกการโทรศัพท์ทุกครั้ง ระบุชื่อ - สกุล และตำแหน่งผู้รับโทรศัพท์ไว้เป็นหลักฐาน

- ชี้แจงแนะนำนายจ้างให้ชำระเงินสมทบพร้อมเงินเพิ่มในอัตรา ร้อยละ 2 ต่อเดือนของเงินสมทบที่ค้างชำระ โดยเร็ว และชี้ให้เห็นผลกระทบต่อลูกจ้างเกี่ยวกับการใช้สิทธิประโยชน์ด้านอื่น ๆ

- นัดวัน เวลา ที่จะมาชำระ หรือมาพบ หรือส่งเอกสารหลักฐานต่าง ๆ

- สอบถามข้อเท็จจริงของสถานประกอบการ เช่น หยุคกิจการ
ชั่วคราว เลิกกิจการ โอนกิจการ/ลูกจ้าง ย้ายสถานประกอบการ การเข้า-ออกของลูกจ้าง
และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.1.4 ออกหนังสือเชิญพบเจ้านายจ้างให้มาพบพนักงานเจ้าหน้าที่
ภายใน 15 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับหนังสือเชิญพบ เพื่อให้ข้อเท็จจริงต่าง ๆ พร้อมนำเอกสาร
ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบทะเบียนผู้ประกอบการ (สปส. 6-07) หลักฐานการจ่ายค่าจ้าง หรือ
แบบรายการแสดงการส่งเงินสมทบ (สปส. 1-10) ฯลฯ

3.1.5 ออกหนังสือเตือนให้ชำระเงินสมทบทางไปรษณีย์ลงทะเบียน
ตอบรับ (AR) ให้มาชำระเงินสมทบภายใน 30 วัน นับตั้งแต่ได้รับหนังสือเตือน

3.1.6 เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ส่งหนังสือเตือนให้ชำระเงินสมทบ
แต่นายจ้างไม่มาชำระเงินสมทบ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจประเมินเงินคงทบ ตามมาตรา
47 ทวิ และแจ้งเป็นหนังสือให้นายจ้างชำระเงินสมทบภายใน 15 วัน นับจากวันที่ได้รับ
หนังสือ โดยประเมินเงินสมทบดังนี้

- ถ้านายจ้างเคยนำส่งเงินสมทบมาแล้วให้ถือว่า จำนวนเงินสมทบ
ที่นายจ้างมีหน้าที่นำส่งในเดือนต่อมาแต่ละเดือน มีจำนวนเท่ากับจำนวนเงินสมทบในเดือน
ที่นายจ้างได้นำส่งแล้วเดือนสุดท้ายเต็มเดือน

- ถ้านายจ้างไม่เคยนำส่งเงินสมทบให้ประเมินจากแบบรายการ
ที่นายจ้างเคยยื่นไว้ หรือจากจำนวนลูกจ้างที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบแล้วแต่กรณี แต่ตั้ง
ไม่เคยมีการยื่นแบบรายการให้ถือว่า ลูกจ้างแต่ละคนได้รับค่าจ้างรายเดือนไม่น้อยกว่าอัตรา
ค่าจ้างขั้นต่ำรายวันตามกฎหมาย ว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานที่ใช้บังคับอยู่ในท้องที่นั้น
คูณด้วยสามสิบ

3.1.7 เมื่อนายจ้างไม่มาพบตามหนังสือเชิญพบข้อ 3.1.4 ให้ออก
หนังสือคำสั่งลงทะเบียนตอบรับ (AR) สั่งให้นายจ้างมาพบพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน 15 วัน
นับจากวันที่ได้รับหนังสือคำสั่งเพื่อให้ข้อเท็จจริงต่าง ๆ

3.2 กรณีนายจ้างนำส่งเงินสมทบไม่ครบถ้วน

3.2.1 ตรวจสอบข้อมูลนายจ้างที่ค้างชำระ จากรายงานสถานประกอบการที่นำส่งเงินสมทบไม่ครบถ้วน CN 300050 CN300072 และ CN300073 ซึ่งกองเงินสมทบเป็นผู้ส่ง JOB ให้สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่/จังหวัด เรียกพิมพ์รายงานเพื่อดำเนินการติดตามเร่งรัดหนี้ทุกวันที่ 11 ของเดือน

3.2.2 จัดตั้งแฟ้มลูกหนี้รายตัว

3.2.3 โทรศัพท์แจ้งนายจ้างให้นำชำระเงิน

3.2.4 มีหนังสือแจ้งให้นายจ้างมาชำระเงินสมทบพร้อมเงินเพิ่มภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือทางไปรษณีย์ตอบรับ

3.2.5 หากนายจ้างไม่มาชำระเงินสมทบ ตามข้อ 3.2.4 ให้มีหนังสือเตือนนายจ้างให้ชำระเงินสมทบภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับหนังสือทางไปรษณีย์ตอบรับ

3.2.6 หากนายจ้างไม่มาชำระเงินสมทบภายในระยะเวลาทั้งหมด กรณีในเขตกรุงเทพมหานครกำหนดให้สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่สรุปเรื่องส่งกองนิติการดำเนินการเสนอเลขาธิการลงนามตามหนังสือเตือนครั้งสุดท้ายก่อนดำเนินการยึด ออรัลทรัพย์สินของนายจ้าง กรณีที่ควบคุมภาคให้สำนักงานประกันสังคมจังหวัดสรุปรวบรวมเรื่องนำเสนอผู้ตรวจราชการ จังหวัดลงมาหนังสือเตือนครั้งสุดท้ายก่อนดำเนินการยึด ออรัลทรัพย์สินของนายจ้าง

นอกเหนือจากกรณื่อดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวแล้ว ผู้รับการประเมินได้ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลค้างชำระในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อหาข้อมูลหนี้ที่แท้จริง นำไปสู่การจัดทำโครงการเพิ่มเติมนอกเหนือจากกรณื่อดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ที่ 5 การเสริมสร้างและพัฒนาความแข็งแกร่งของกองทุน กลยุทธ์ที่ 5.4 การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บเงินสมทบ เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บเงินสมทบกองทุนประกันสังคม และเป็นการเพิ่มความแข็งแกร่งของกองทุน โดยดำเนินการดังนี้

1. การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้รับการประเมินได้ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ณ เดือนเมษายน 2549 จำนวนสถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียนนายจ้างตามกฎหมายประกันสังคมทั้งสิ้น 368,765 ราย มีสถานประกอบการค้างชำระเงินสมทบกองทุนประกันสังคมทั้งสิ้น 27,882 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.56 ของสถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียนทั้งสิ้น เงินสมทบค้างชำระจำนวน 2,276.59 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.75 ของเงินสมทบรับทั้งสิ้น จำนวนรายละเอียด ได้ดังนี้

ตารางที่ 1

จำนวนสถานประกอบการและเงินสมทบค้างชำระ จำแนกตามหน่วยปฏิบัติที่รับผิดชอบ ณ เดือนเมษายน 2549

หน่วยปฏิบัติ	สถานประกอบการ ค้างชำระ (ราย)	คิดเป็น ร้อยละ	เงินสมทบค้างชำระ (ล้านบาท)	คิดเป็น ร้อยละ
เขตพื้นที่ 1 - 9	13,817	9.23	1,442.09	0.91
จังหวัดปริมณฑล	4,243	8.32	395.65	0.63
จังหวัดอื่น ๆ	9,822	5.85	438.85	0.55
รวม	27,882	7.56	2,276.59	0.75

ที่มา : กองเงินสมทบ สำนักงานประกันสังคม

จากตารางที่ 1 จำนวนสถานประกอบการ และเงินสมทบค้างชำระจำแนกตามหน่วยปฏิบัติที่รับผิดชอบ ณ เดือนเมษายน 2549 พบว่า มีสถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียนตามกฎหมายประกันสังคมทั่วประเทศ 368,765 ราย ค้างชำระเงินสมทบ 27,882 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.56 ของจำนวนสถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียนทั่วประเทศ เงินสมทบค้างชำระจำนวน 2,276.59 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.75 ของประมาณการเงินสมทบรับทั่วประเทศ ซึ่งเกินกว่าเป้าหมายการปฏิบัติงานติดตามเร่งรัดหนี้ ที่สำนักงานประกันสังคมกำหนดไว้

สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ 1 - 9 ในเขตกรุงเทพมหานคร มีจำนวนสถานประกอบการค้างชำระจำนวน 13,817 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.23 ของจำนวนสถานประกอบการในความรับผิดชอบทั้งสิ้น และมีจำนวนเงินสมทบค้างชำระจำนวน 1,442.09 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.91 ของประมาณการเงินสมทบทั้งสิ้น ซึ่งเกินกว่าเป้าหมายการปฏิบัติงานติดตามเร่งรัดหนี้ ที่สำนักงานประกันสังคมกำหนดไว้

สำนักงานประกันสังคมจังหวัดในเขตปริมณฑล มีจำนวนสถานประกอบการค้างชำระ 4,243 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.32 ของสถานประกอบการในความรับผิดชอบ และจำนวนเงินสมทบค้างชำระ 395.65 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.63 ของประมาณการเงินสมทบรับ ซึ่งเกินกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

สำนักงานประกันสังคมจังหวัดในส่วนภูมิภาค 74 แห่ง มีจำนวนสถานประกอบการค้างชำระ 9,822 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.85 ของสถานประกอบการในความรับผิดชอบ และจำนวนเงินสมทบค้างชำระ 438.55 คิดเป็นร้อยละ 0.55 ของประมาณการเงินสมทบ ซึ่งจำนวนสถานประกอบการค้างชำระไม่เกินเป้าหมาย แต่จำนวนเงินสมทบค้างชำระเกินกว่าเป้าหมายที่กำหนด

ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากผลการดำเนินงานการจัดเก็บเงินสมทบ ณ เดือนเมษายน 2549 ปรากฏว่า สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นหน่วยจัดเก็บเงินสมทบขนาดใหญ่ที่สุดของประเทศ มีสถานประกอบการค้างชำระเงินสมทบทั้งสิ้น 13,817 ราย คิดเป็นร้อยละ 49.55 ของสถานประกอบการค้างชำระทั่วประเทศ และจำนวนเงินสมทบค้างชำระ 1,442.09 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 63.34 ของเงินสมทบค้างชำระทั่วประเทศ สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ 1 - 9 ในเขตกรุงเทพมหานคร จึงเป็นหน่วยจัดเก็บเงินสมทบที่ควรได้รับการส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดเก็บโดยเร่งด่วนเป็นลำดับแรก เนื่องจากผลของการจัดเก็บมีผลกระทบต่อเสถียรภาพกองทุนมากที่สุด และขยายไปสู่สำนักงานประกันสังคมจังหวัดในเขตปริมณฑล และส่วนภูมิภาค อีก 74 แห่ง เป็นลำดับต่อไป ประกอบกับภายใต้องค์ประกอบการติดตามเร่งรัดหนี้ นั้น ต้องดำเนินการติดตามเร่งรัดหนี้อย่างรวดเร็ว และต่อเนื่อง รวมทั้งจากผลการวิเคราะห์ ศึกษา วิจัยการติดตามหนี้เงินสมทบที่ค้างชำระที่ได้ผลดีที่สุด พบว่า การเดินทางไปพบนายจ้างเป็นวิธีการติดตามหนี้ที่ได้ผลดีที่สุด คือ สูงถึงร้อยละ 85 วิธีออกหนังสือเตือนร้อยละ 12 และร้อยละ 3 วิธี

โทรศัพท์ติดตามหนี้ แต่เมื่อวิเคราะห์ถึงระยะเวลาติดตามหนี้ ที่ได้ผลดีพบว่าร้อยละ 82 ต้องติดตามหนี้ทันทีที่ค้างชำระ ดังนั้น การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บเงินสมทบ เพื่อเร่งแก้ไขหนี้ค้างชำระให้ลดลงได้รวดเร็วที่สุด และเป็นไปตามเป้าหมายที่สำนักงานประกันสังคมกำหนด คือ มาตรการสนับสนุนเพื่อปฏิรูปการติดตามหนี้ อย่างเป็นทางการที่สามารถส่งผลให้ติดตามหนี้ได้ผลดีที่สุดและโดยทันทีที่ค้างชำระ

ตารางที่ 2

จำนวนสถานประกอบการและเงินสมทบค้างชำระ จำแนกตามจำนวนงวดค้างชำระ ณ เดือนเมษายน 2549

จำนวนงวดค้างชำระ	สถานประกอบการ ค้างชำระ (ราย)	คิดเป็นร้อยละ	เงินสมทบค้าง ชำระ (ล้านบาท)	คิดเป็นร้อยละ
1 เดือน	6,391	22.92	41.16	1.81
2 เดือน	3,175	11.39	47.92	2.10
3 เดือน	2,481	8.90	51.79	2.27
4 - 6 เดือน	4,517	16.20	155.27	6.82
7 - 12 เดือน	4,605	16.52	303.74	13.34
มากกว่า 12 เดือน	6,713	24.08	1,676.71	73.66
รวมทั้งสิ้น	27,882	100.00	2,276.59	100.00

ที่มา : กองเงินสมทบ สำนักงานประกันสังคม

จากตารางที่ 2 จำนวนสถานประกอบการและเงินสมทบค้างชำระ จำแนกตามจำนวนงวดค้างชำระ ณ เดือนเมษายน 2549 จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว พบว่า สถานประกอบการที่ค้างชำระสูงสุด ได้แก่ สถานประกอบการที่มีงวดค้างชำระมากกว่า 12 เดือน (หนี้นระยะยาว) จำนวน 6,713 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.08 ของสถานประกอบการค้างชำระทั้งสิ้น ซึ่งมีเงินสมทบค้างชำระจำนวน 1,676.71 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 73.66 ของเงินสมทบค้างชำระทั้งสิ้น ส่วนสถานประกอบการที่ค้างชำระน้อยที่สุด ได้แก่ สถานประกอบการที่มีงวดค้างชำระ 3 เดือน จำนวน 2,481 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.90 ของสถานประกอบการค้างชำระทั้งสิ้น ซึ่งมีเงินสมทบค้างชำระจำนวน 51.79 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2.27 ของเงินสมทบค้างชำระทั้งสิ้น

ของสถานประกอบการต่างชำระทั้งสิ้น ซึ่งมีเงินสมทบต่างชำระจำนวน 51.79 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2.27 ของเงินสมทบต่างชำระทั้งสิ้น

จากข้อมูลดังกล่าว ประกอบกับข้อมูลเกี่ยวกับการติดตามเร่งรัดหนี้กองทุน ประกันสังคม และข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการยึด อายัดทรัพย์สินนายจ้าง พบว่า นายจ้าง กลุ่มนี้มักเป็นนายจ้างที่ประสบภาวะเศรษฐกิจ บางรายยังดำเนินการแบบค่อยเป็นค่อยไป หรืออยู่ในระยะฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ ประกอบกับภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ ทำให้นายจ้างดำเนินการในภาวะชักหน้าไม่ถึงหลัง มีเงินทุนจำกัด ในขณะที่ต้องมีค่าใช้จ่ายหลายด้าน ภาระการลงทุน วัสดุค้ำ ค่าจ้าง ภาษีอากร ตลอดจนการนำส่งเงินสมทบกองทุนประกันสังคม ทำให้นายจ้างคิดว่า เกิดภาวะความไม่เป็นธรรมค่อนนายจ้าง ที่จะพยายามฟื้นฟูตัวเอง ในขณะเศรษฐกิจถดถอย

ตารางที่ 3

จำนวนสถานประกอบการและเงินสมทบค้างชำระ จำแนกตามจำนวนผู้ประกันตน ณ เดือนเมษายน 2549

จำนวนผู้ประกันตน	สถานประกอบการ ค้างชำระ (ราย)	คิดเป็นร้อยละ	เงินสมทบ ค้างชำระ (ล้านบาท)	คิดเป็นร้อยละ
< 10	23,512	84.33	1,183.95	52.00
10 - 19	2,268	8.13	188.04	8.26
20 - 49	1,293	4.64	228.47	10.03
50 - 99	422	1.51	123.83	5.44
100 - 199	224	0.80	128.33	5.66
200 - 499	126	0.45	165.20	7.26
500 - 999	25	0.09	137.95	6.05
> = 1,000	12	0.04	120.82	5.30
รวมทั้งหมด	27,882	100.00	2,276.59	100.00

ที่มา : กองเงินสมทบ สำนักงานประกันสังคม

จากตารางที่ 3 พบว่า มีสถานประกอบการที่มีผู้ประกันตนน้อยกว่า 10 คน จำนวน 23,512 ราย คิดเป็นร้อยละ 84.33 ของสถานประกอบการค้างชำระทั้งสิ้น และ มีเงินสมทบค้างชำระจำนวน 1,183.95 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 52 ของเงินสมทบค้างชำระทั้งหมด หากพิจารณาในประเด็นนี้เห็นว่า เป็นกิจการขนาดเล็กมีลูกจ้างต่ำกว่า 10 คน ที่ดำเนินกิจการขั้นพื้นฐาน อุตสาหกรรมในครอบครัว หรือเป็นนายจ้างบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคลขนาดเล็ก มีข้อสังเกตได้ว่า นายจ้างกลุ่มดังกล่าวใช้ระบบการดำเนินการแบบดั้งเดิม การควบคุมลูกจ้างเป็นลักษณะดั้งเดิม ไม่พยายามใช้ระบบการทำงานแบบสมัยใหม่ โดยเฉพาะเป็นการดำเนินการข้ามบทหวังผลกำไรสูง ใช้ต้นทุนค่าที่สุด กิจการประเภทนี้ มักจะไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ตามกฎหมายในการนำส่งเงินสมทบให้ผู้ประกันตน และเห็นว่า การนำส่งเงินสมทบกองทุนประกันสังคม เป็นเรื่องยุ่งยาก ซับซ้อน และเสียเวลา ต้องใช้

แบบฟอร์มและต้องคำนวณเงินสมทบ สำนักงานประกันสังคมควรมีการประชาสัมพันธ์ และกระตุ้นให้นายจ้างประเภทนี้ชำระเงินสมทบให้ถูกต้องครบถ้วนให้มากขึ้น ประกอบกับ นายจ้างประเภทนี้เคลื่อนย้ายไปประกอบกิจการที่อื่น ทำให้เกิดการติดตามนายจ้างประเภทนี้ ได้ยาก นับว่าเป็นปัญหาสำคัญที่ควรได้รับการแก้ไข

ตารางที่ 4

จำนวนสถานประกอบการและเงินสมทบค้ำชำระ จำแนกตามเงินสมทบค้ำชำระ ณ เดือนเมษายน 2549

จำนวนเงินสมทบค้ำชำระ	สถานประกอบการ ค้ำชำระ (ราย)	คิดเป็นร้อยละ	เงินสมทบค้ำชำระ (ล้านบาท)	คิดเป็นร้อยละ
1 - 5,000	9,926	35.60	20.12	0.88
5,001 - 10,000	3,593	12.89	26.30	1.16
10,001 - 50,000	8,051	28.88	193.80	8.51
50,001 - 100,000	2,632	9.44	185.46	8.15
100,001 - 200,000	1,757	6.30	245.00	10.76
200,001 - 300,000	734	2.63	179.04	7.86
300,001 - 400,000	339	1.22	166.74	7.32
400,001 - 500,000	228	0.82	151.92	6.67
500,001 - 1,000,000	374	1.34	258.61	11.36
1,000,001 - 2,000,000	157	0.56	214.88	9.44
2,000,001 - 3,000,000	35	0.13	133.47	5.86
3,000,001 - 4,000,000	20	0.07	120.68	5.30
4,000,001 - 5,000,000	11	0.04	98.58	4.38
มากกว่า 5,000,000	25	0.09	281.99	12.39
รวมทั้งหมด	29,882	100.00	2,276.59	100.00

ที่มา : กองเงินสมทบ สำนักงานประกันสังคม

จากตารางที่ 4 หากพิจารณาตามวงเงินที่สถานประกอบการแต่ละแห่งค้ำชำระ พบว่า สถานประกอบการส่วนใหญ่ จำนวน 9,926 ราย หรือร้อยละ 35.60 ของจำนวนสถานประกอบการที่ค้ำชำระทั้งหมด ค้ำชำระเงินสมทบในวงเงินไม่เกิน 5,000 บาท โดยจำนวนเงินสมทบที่ค้ำชำระของสถานประกอบการกลุ่มนี้ รวมเป็นเงิน 20.12 ล้านบาท คิดเป็น ร้อยละ 0.88 ของเงินสมทบค้ำชำระทั้งหมด วิเคราะห์ได้ว่าเป็นนายจ้างขนาดเล็ก ซึ่งไม่เห็นความสำคัญของการนำส่งเงินสมทบ จึงควรประชาสัมพันธ์ และปรับเปลี่ยนวิธีการส่งเงินสมทบ เพื่อให้นายจ้างขนาดเล็กสามารถดำเนินการได้สะดวก รวดเร็ว ตลอดจนมีสถานประกอบการจำนวน 8,051 ราย หรือร้อยละ 28.88 ค้ำชำระในวงเงิน 10,001 - 50,000 บาท เงินสมทบที่ค้ำชำระรวมเป็นเงิน 193.80 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 8.51 ของเงินสมทบค้ำชำระทั้งหมด

10,001 – 50,000 บาท เงินสมทบที่ค้างชำระรวมเป็นเงิน 193.80 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 8.51 ของเงินสมทบที่ค้างชำระทั้งหมด

อย่างไรก็ตามพบว่า สถานประกอบการที่ค้างชำระเงินสมทบในวงเงินมากกว่า 5,000,000 บาท ขึ้นไป แม้จะมีจำนวนเพียง 25 ราย หรือร้อยละ 0.09 แต่มีผลทำให้เงินสมทบที่ค้างชำระมีจำนวนสูงถึง 281.99 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 12.39 ของเงินสมทบที่ค้างชำระทั้งหมด ซึ่งประเมินสถานการณ์ได้ว่า เป็นนายจ้างขนาดใหญ่ และมีจำนวนงวดการค้างชำระมาก อันเป็นผลสืบเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจถดถอย จึงควรมีการติดตาม ให้คำปรึกษา แนะนำนายจ้างอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง

ตารางที่ 5

จำนวนสถานประกอบการและเงินสมทบค้างชำระ จำแนกตามประเภทกิจการ ณ เดือนเมษายน 2549

หมวดประเภทกิจการ	สถานประกอบการ ค้างชำระ (ราย)	คิดเป็น ร้อยละ	เงินสมทบค้างชำระ (ล้านบาท)	คิดเป็น ร้อยละ
การสำรวจ การทำเหมืองแร่	138	0.49	12.72	0.56
การผลิตอาหาร เครื่องดื่ม และยาสูบ	757	2.72	110.50	4.85
การผลิตสิ่งทอ สิ่งถัก เครื่องแต่งกาย	1,019	3.65	216.74	9.52
การทำป่าไม้ การแปรรูปไม้	641	2.30	94.33	4.14
การผลิตกระดาษ ผลิตภัณฑ์จากกระดาษ	632	2.27	63.36	2.78
การผลิตเคมีภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์เคมี	588	2.11	103.84	4.56
การผลิตผลิตภัณฑ์จากแร่โลหะ	287	1.03	19.47	0.86
การผลิตโลหะขั้นมูลฐาน	637	2.28	26.89	1.18
การผลิตผลิตภัณฑ์จากโลหะ	2,195	7.89	188.45	8.28
การผลิต ประกอบ รถมอเตอร์ไซด์ และอุปกรณ์	1,617	5.80	76.21	3.35
อุตสาหกรรมการผลิตอื่นๆ	353	1.27	32.04	1.41
การก่อสร้าง	177	0.63	12.04	0.53
การขนส่ง การค้าปลีก การค้าส่ง	2,868	10.25	209.69	9.21
การค้า	1,742	6.25	150.21	6.60
การค่า	5,919	21.23	214.44	9.42
ประเภทกิจการอื่น ๆ	8,322	29.84	745.75	32.75
รวมทั้งสิ้น	27,882.00	100.00	2,276.59	100.00

ที่มา : กองเงินสมทบ สำนักงานประกันสังคม

จากตารางที่ 5 หากพิจารณาตามประเภทกิจการ พบว่า สถานประกอบการที่อยู่ในหมวดประเภทกิจการอื่น ๆ มีการค้างชำระสูงสุด คือ จำนวน 8,322 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 29.84 และจำนวนเงินสมทบค้างชำระของสถานประกอบการกลุ่มนี้ รวมเป็นเงินจำนวน 745.75 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 32.75

หมวดประเภทกิจการที่ค้างชำระเงินสมทบรองมา คือ ประเภทการค้า ค้างชำระเงินสมทบรวม 5,919 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 21.23 และจำนวนเงินสมทบค้างชำระของสถานประกอบการกลุ่มนี้ รวมเป็นเงินจำนวน 214.44 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 9.42

หมวดประเภทกิจการที่ค้างชำระเงินสมทบมากเป็นอันดับสาม คือ ประเภทการก่อสร้าง การติดตั้งเครื่องจักร มีสถานประกอบการค้างชำระจำนวน 2,858 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 10.25 และจำนวนเงินสมทบค้างชำระของสถานประกอบการกลุ่มนี้ รวมเป็นเงินจำนวน 209.69 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 9.21

2. การแต่งตั้งคณะทำงาน พิจารณามาตรการเพื่อปฏิรูปการติดตามหนี้ สำนักงานประกันสังคม ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานพิจารณามาตรการเพื่อปฏิรูปการติดตามหนี้ ซึ่งมีรองเลขาธิการ สำนักงานประกันสังคมที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบกำกับ ดูแล การปฏิบัติงานของกองเงินสมทบ เป็นประธานคณะทำงาน และผู้รับทราบประมุขในราชการ ผู้อำนวยการกองเงินสมทบ เป็นคณะทำงานฯ ดังกล่าวด้วย ซึ่งคณะทำงานฯ มีมติว่า ดังนี้

1. ศึกษาแนวทางและมาตรการ ในการติดตามเร่งรัดหนี้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. นำผลการศึกษามาพิจารณากำหนดแผนงานฯ และมาตรการในการติดตามเร่งรัดหนี้ของกองทุนประกันสังคม และกองทุนเงินทดแทนให้ดีขึ้นโดยมีลักษณะงานที่สำนักงานประกันสังคมต้องดำเนินการ และสามารถติดตามหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. กรรณิหารพิจารณาด้วยวิธีประชุมคณะทำงานพิจารณามาตรการเพื่อปฏิรูปการติดตามหนี้

3.1 ผู้รับทราบประมุขในฐานะผู้อำนวยการกองเงินสมทบ ได้จัดประชุมคณะทำงานพิจารณามาตรการเพื่อปฏิรูปการติดตามหนี้ และหารือโครงการสนับสนุนการติดตามเร่งรัดหนี้กองทุนประกันสังคมกับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางในการดำเนินการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บเงินสมทบกองทุนประกันสังคม ลดจำนวนหนี้ค้างชำระ เนื่องจากสำนักงานประกันสังคมมีภารกิจในการจัดเก็บเงินสมทบกองทุนประกันสังคมตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 เพื่อจ่ายประโยชน์ทดแทนให้แก่ผู้ประกันตน การที่กองทุนประกันสังคมจะมีเสถียรภาพมั่นคงได้ สำนักงานประกันสังคมจะต้องสามารถจัดเก็บเงินสมทบให้ครบถ้วน แต่จากข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในปัจจุบันพบว่า

มีสถานประกอบการที่ไม่ชำระเงินสมทบภายในกำหนดเวลา ก่อให้เกิดหนี้ค้างชำระ มีจำนวนมาก

คณะทำงานฯ ได้ร่วมเสนอความคิดเห็น และมีข้อสังเกตเกี่ยวกับการติดตามเร่งรัดหนี้ สรุปได้ดังนี้

3.1.1 จากผลการปฏิบัติการติดตามเร่งรัดหนี้ ณ เดือนมีนาคม 2549 ปรากฏว่า สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ มีเงินสมทบค้างชำระคิดเป็นร้อยละ 63.32 ของหนี้เงินสมทบทั่วประเทศ เนื่องจากมาตรการประหยัดน้ำมัน ทำให้น้ำมันไม่เพียงพอ เป็นอุปสรรคในการออกปฏิบัติงานติดตามหนี้ จึงควรที่จะต้องเร่งแก้ปัญหาให้หนี้ค้างลดลง โดยให้กองทุนสมทบช่วยสนับสนุนน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อเป็นปัจจัยในการปฏิบัติงานติดตาม นายจ้างได้

3.1.2 ในปัจจุบันขั้นตอนในการเร่งรัดติดตามหนี้ ทั้งสถานประกอบการ ขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ มีวิธีปฏิบัติเหมือนกันทั้งหมด ควรมีการทบทวนวิธีการลดขั้นตอนการติดตามเร่งรัดหนี้โดยแยกตามขนาดของสถานประกอบการ ยุข หรือ รมขั้นตอนที่ไม่จำเป็น

3.1.3 สำนักงานประกันสังคม ควรมีมาตรการในสารคดีเงินสมทบเกี่ยวกับหนี้ค้างชำระเป็นวงกว้าง ซึ่งสถานประกอบการบางแห่งหนี้ค้างชำระเพียงเดือน ได้หมดอายุความแล้ว หรือหนี้ค้างชำระเกินถึง 1-2 ปี จะติดตามได้ยาก หรือใช้วิธีตั้งหนี้คงเงินหนี้ค้างชำระมาขึ้นมาตรการเกี่ยวกับวิธีการติดตามหนี้

3.1.4 เจ้าหน้าที่ติดตามเร่งรัดหนี้ต้องรับผิดชอบปฏิบัติงานหลายหน้าที่ เช่น ตรวจบัญชี ออกใบแจ้งหนี้กองทุนเงินทดแทน ซึ่งมีระยะเวลาการทำงานที่จำกัด หวังว่า ไม่มีการออกติดตามเร่งรัดหนี้ จึงเกิดหนี้สูงในช่วงเวลานั้นได้

3.1.5 รายงานหนี้ค้างชำระ ให้แยกจำนวนหนี้ที่อยู่ระหว่างขั้นตอน ให้กองนิติการคำนวณคดี และอีคอาชคทรัพย์ เนื่องจากพบว่า มีเรื่องค้างที่กองนิติการ เป็นจำนวนมาก

3.1.6 ให้การสนับสนุนโทรศัพท์มือถือแก่เจ้าหน้าที่ติดตามเร่งรัดหนี้สิน นอกสถานที่ เนื่องจากมีความจำเป็นต้องประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ หรือต้องติดต่อ นายจ้างด้วย

3.1.7 ในการติดตามหนี้ ควรจัดจ้างหน่วยงานเอกชน โดยให้คำนิยามการตามหน้าที่ แต่ไม่ให้อำนาจใดๆ

มติที่ประชุมคณะทำงานพิจารณามาตรการเพื่อปฏิรูปการติดตามหนี้ สรุปได้ดังนี้

- 1) มอบกองเงินสมทบ พิจารณาสับสนุนน้ำมันเชื้อเพลิง ตามความจำเป็น
- 2) มอบสำนักงานเลขานุการกรม พิจารณาสับสนุนโทรศัพท์เคลื่อนที่ ให้สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่/จังหวัด เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานติดตามเร่งรัดหนี้

3.2 ผู้รับการประเมินได้เชิญหัวหน้ากลุ่มงานปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานติดตามเร่งรัดหนี้ ณ สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ ร่วมประชุมซักซ้อมการดำเนินงานตามโครงการฯ เพื่อให้การดำเนินโครงการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลการประชุม ขอให้กองเงินสมทบสนับสนุนข้อมูลสถานะประกอบคำสั่งชำระแยกตามสถานะเปิดคั้งเงินการหยุดกิจการชั่วคราว เลิกกิจการ (A, S, C) ที่มีจำนวนงวดค้างชำระตั้งแต่ 4 เดือนขึ้นไป จัดเรียงตามเขตพื้นที่ตั้ง เพื่อใช้ในการวางแผนการติดตามเร่งรัดหนี้ โดยกองเงินสมทบได้ประมวลผลข้อมูลดังกล่าว พิมพ์รายงานและส่งให้สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ สรุปได้ตามตารางที่ 6 และตารางที่ 7 ดังนี้

ตารางที่ 6

การค้างชำระของสถานประกอบการที่หยุดกิจการชั่วคราว / เลิกกิจการ (S, C) แบ่งตาม
จำนวนงวดค้างชำระ ณ เดือนพฤษภาคม 2549

สปก.	4-6 เดือน		7-12 เดือน		มากกว่า 12 เดือน		รวม	
	สปก. (ราย)	เงินสมทบ (ล้านบาท)	สปก. (ราย)	เงินสมทบ (ล้านบาท)	สปก. (ราย)	เงินสมทบ (ล้านบาท)	สปก. (ราย)	เงินสมทบ (ล้านบาท)
เขตพื้นที่ 1	2	0.43	7	1.00	5	0.56	14	1.99
เขตพื้นที่ 2	22	1.11	33	3.79	32	3.32	87	8.22
เขตพื้นที่ 3	29	1.68	41	2.79	47	9.92	117	14.39
เขตพื้นที่ 4	20	0.59	26	1.74	13	13.71	59	16.05
เขตพื้นที่ 5	6	0.34	11	7.53	14	3.42	31	11.30
เขตพื้นที่ 6	28	0.77	28	1.49	51	20.72	107	22.98
เขตพื้นที่ 7	34	0.45	37	1.65	65	33.51	136	35.61
เขตพื้นที่ 8	96	2.21	117	6.45	148	38.99	361	47.65
เขตพื้นที่ 9	88	2.44	106	6.14	149	29.42	337	38.00
รวม	325	10.01	406	32.59	518	153.58	1,249	196.19

ที่มา : กองเงินสมทบ สำนักงานประกันสังคม

จากข้อมูลเงินสมทบค้างชำระของสถานประกอบการที่หยุดกิจการชั่วคราว / เลิกกิจการ (S, C) ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ณ เดือนพฤษภาคม 2549 พบว่า มีสถานประกอบการค้างชำระเงินสมทบ 1,249 ราย จำนวนเงินสมทบค้างชำระ 196.19 ล้านบาท เมื่อพิจารณาตามจำนวนงวดค้างชำระส่วนใหญ่ จำนวน 518 ราย มีการค้างชำระเงินสมทบมากกว่า 12 เดือน จำนวนเงินสมทบค้างชำระ รวมเป็นเงิน 153.58 ล้านบาท

รองมาสถานประกอบการ 406 ราย ค้างชำระเงินสมทบ 7-12 เดือน จำนวนเงินสมทบค้างชำระ รวมเป็นเงิน 32.59 ล้านบาท และมีจำนวน 325 ราย ค้างชำระเงินสมทบ 4-6 เดือน จำนวนเงินสมทบค้างชำระ รวมเป็นเงินจำนวน 10.01 ล้านบาท

สถานประกอบการที่หยุดกิจการชั่วคราว / เลิกกิจการ และค้างชำระเงินสมทบส่วนใหญ่จำนวน 361 ราย อยู่ในเขตความรับผิดชอบของสำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ 8 รองมาเป็นสถานประกอบการที่อยู่ในเขตความรับผิดชอบของสำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ 9 จำนวน 337 ราย

ตารางที่ 7

การค้างชำระเงินสมทบของสถานประกอบการที่ดำเนินกิจการ (A) แบ่งตามจำนวนงวดค้างชำระ

ต.ป.ส.	4-6 เดือน		7-12 เดือน		มากกว่า 12 เดือน		รวม	
	สปก (ราย)	เงินสมทบ (ล้านบาท)	สปก (ราย)	เงินสมทบ (ล้านบาท)	สปก (ราย)	เงินสมทบ (ล้านบาท)	สปก (ราย)	เงินสมทบ (ล้านบาท)
เขตพื้นที่ 1	58	1.28	57	2.13	95	9.34	210	12.75
เขตพื้นที่ 2	251	7.96	278	13.00	541	119.55	1,070	140.51
เขตพื้นที่ 3	145	5.40	227	13.68	613	106.26	985	125.34
เขตพื้นที่ 4	328	13.57	352	27.99	830	182.84	1,510	224.41
เขตพื้นที่ 5	74	1.38	119	5.44	303	56.50	496	63.33
เขตพื้นที่ 6	107	3.95	80	13.88	140	35.56	327	53.39
เขตพื้นที่ 7	114	2.96	132	6.83	257	40.94	503	50.73
เขตพื้นที่ 8	237	12.66	212	32.10	436	106.92	885	151.68
เขตพื้นที่ 9	363	18.72	388	22.47	587	194.68	1,338	235.88
รวม	1,677	67.90	1,845	137.52	3,802	852.59	7,324	1,058.00

ที่มา : กองเงินสมทบ สำนักงานประกันสังคม

จากตารางที่ 7 พบว่า ข้อมูลเงินสมทบค้างชำระของสถานประกอบการที่เปิดดำเนินกิจการ (A) ในเขตกรุงเทพมหานคร ณ เดือนพฤษภาคม 2549 พบว่า มีการค้างชำระเงินสมทบจำนวนทั้งสิ้น 7,324 ราย เงินสมทบค้างชำระ รวมเป็นเงิน 1,058 ล้านบาท เมื่อพิจารณาตามจำนวนงวดค้างชำระ พบว่าสถานประกอบการส่วนใหญ่ 3,802 ราย มีการค้างชำระเงินสมทบมากกว่า 12 เดือน เงินสมทบค้างชำระ รวมเป็นเงิน 852.59 ล้านบาท

รองมาสถานประกอบการ จำนวน 1,845 ราย ค้างชำระเงินสมทบ 7-12 เดือน เงินสมทบค้างชำระ รวมเป็นเงินจำนวน 137.52 ล้านบาท และมีจำนวน 1,677 ราย ค้างชำระเงินสมทบ 4-6 เดือน เงินสมทบค้างชำระ รวมเป็นเงินจำนวน 67.90 ล้านบาท

สถานประกอบการที่ค้างชำระ ส่วนใหญ่จำนวน 1,510 ราย อยู่ในเขตความรับผิดชอบของสำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ 4 รองมาเป็นสถานประกอบการที่อยู่ในเขตความรับผิดชอบของสำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ 9 จำนวน 1,338 ราย

4. จัดทำหนังสือชักชวนแนวทางการดำเนินงานตามโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บเงินสมทบกองทุนประกันสังคม เพื่อเป็นการทบทวนและชักชวนแนวทางการดำเนินงานตามโครงการฯ โดยสำนักงานประกันสังคม ได้มีหนังสือที่ รง 0604/738 ลงวันที่ 1 พฤษภาคม 2549 แจ้งเวียนแนวทางการดำเนินงานแก่สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่/จังหวัด สรุปได้ดังนี้

4.1 ติดตามเร่งรัดหนี้กองทุนประกันสังคม สถานประกอบการที่มีสถานะหยุดกิจการชั่วคราว เลิกกิจการ (S, C) และมีจำนวนงวดที่ค้างชำระตั้งแต่ 4 เดือนขึ้นไป โดยเร็ว และหากได้ดำเนินการจนถึงที่สุดแล้ว และไม่มีทรัพย์สินที่จะดำเนินการ ตามกฎหมายได้ ให้เร่งสรุปเรื่องเพื่อจำหน่ายหนี้สูญออกจากบัญชี

4.2 หากได้ดำเนินการตามข้อ 4.1 แล้วเสร็จ ขอให้ติดตามเร่งรัดหนี้จำนวนอื่นตามความเหมาะสม โดยพิจารณาข้อมูลหนี้ที่จะดำเนินการจากรายงานสถานประกอบการค้างชำระ รูปแบบต่าง ๆ ของกองเงินสมทบ

4.3 ออกตรวจสถานประกอบการ เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงอย่างต่อเนื่อง ตามขั้นตอนการติดตามเร่งรัดหนี้

4.4 ตรวจสอบข้อเท็จจริง และฐานข้อมูลผู้ประกันตนของสถานประกอบการ และดำเนินการปรับปรุงหนี้ประเมินเป็นหนี้จริง

5. การดำเนินการตามมติคณะทำงานพิจารณาโครงการเพิ่มประสิทธิภาพติดตามหนี้

5.1 กองเงินสมทบขอความเห็นชอบเลขาธิการ พิจารณาเรื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่จำนวน 10 เครื่อง ให้แก่สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ 1 - 8 แห่งละ 1 เครื่อง และสำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ 9 จำนวน 2 เครื่อง เพื่อเป็นการสนับสนุนโครงการติดตามเร่งรัดหนี้ให้แก่สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ และเลขาธิการได้เห็นชอบให้สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ มีโทรศัพท์เคลื่อนที่ เพื่อใช้ในการติดตามเร่งรัดหนี้

5.2 สำนักงานประกันสังคมได้จัดหาโทรศัพท์เคลื่อนที่แก่สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ โดยติดต่อประสานงานบริษัทจำหน่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ เพื่อจัดหาโทรศัพท์เคลื่อนที่ เพื่อใช้ในราชการสำนักงานประกันสังคม ซึ่งบริษัทได้อนุเคราะห์โทรศัพท์เคลื่อนที่แก่สำนักงานประกันสังคม จำนวน 90 เครื่อง และสำนักงานประกันสังคมได้อนุเคราะห์โทรศัพท์เคลื่อนที่อีก 4 เครื่อง รวมเป็น 94 เครื่อง ทั้งนี้ เพื่อใช้ในราชการสำหรับสำนักงานประกันสังคมจังหวัด 75 แห่ง สาขา 9 แห่ง และสำนักงานประกันสังคม

เขตพื้นที่ 10 แห่ง โดยให้ใช้บริการรายเดือน (ชนิดเติมเงิน) ตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินครั้งละ 1,000 บาทต่อเดือน

จากการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บเงินสมทบ โดยคั่นเงินงานโครงการ สนับสนุนโทรศัพท์เคลื่อนที่และน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อใช้ในการติดตามเร่งรัดหนี้กองทุน ประกันสังคม แก่สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ ทำให้จำนวนสถานประกอบการ และเงินสมทบค้างชำระของสำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ มีลดลงอย่างชัดเจน ทั้งนี้ ผู้รับ การประเมินในฐานะผู้อำนวยความสะดวกการเงินสมทบ จึงได้ออกตรวจแนะนำ ให้คำปรึกษา ในเรื่องการติดตามเร่งรัดหนี้แก่สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ / จังหวัด / สาขา 24 แห่ง เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บเงินสมทบอีกทางหนึ่ง ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ขั้นตอนเตรียมการ

1.1 จัดทำแผนและออกตรวจแนะนำ ให้คำปรึกษาการติดตามเร่งรัดหนี้ แก่สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ / จังหวัด / สาขา จำนวน 24 แห่ง

1.2 จัดเตรียมเอกสาร ข้อมูลหนี้กองทุนประกันสังคมของสำนักงาน ประกันสังคมเขตพื้นที่ / จังหวัด / สาขา โดยแยกข้อมูลแต่ละหน่วยปฏิบัติ ดังนี้

(1) ข้อมูลหนี้แยกประเภทตามประเภทกิจการที่เปิดค้างชำระ จำนวน ผู้ประกันตนในสถานประกอบการ ขั้นตอนการติดตามเร่งรัดหนี้ จำนวนงวดที่ค้างชำระ จำนวนเงินที่ค้างชำระ และตามที่ตั้งของสถานประกอบการนั้น ๆ

(2) ข้อมูลสถานประกอบการที่เปิดดำเนินการ (A) ไม่มีจำนวน ผู้ประกันตน แต่มีหนี้กองทุนประกันสังคม

(3) ข้อมูลสถานประกอบการที่หยุดดำเนินการ (S.C) และมีหนี้ กองทุนประกันสังคม

(4) ข้อมูลหนี้แยกเป็นหนี้ประเมิน และหนี้จริง

1.3 ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ตามข้อ 1.2 และสรุปผลนำไปประกอบการ ให้คำปรึกษาแก่สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ / จังหวัด / สาขา

1.4 ประสานงานสำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ / จังหวัด จัดเตรียม แพ้หมายจ้าง และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการติดตามเร่งรัดหนี้

2. ขั้นตอนดำเนินการ

2.1 ออกตรวจแนะนำ ให้คำปรึกษาการติดตามเร่งรัดหนี้ ตามแผนที่กำหนดโดยให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการติดตามเร่งรัดหนี้ การใช้ระบบสารสนเทศในการกำกับดูแลวางแผนการติดตามหนี้ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่สำนักงานประกันสังคมกำหนด

2.2 ประชุมสรุปผลการให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะแก่ผู้อำนวยการสำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ / ประกันสังคมจังหวัด และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

2.3 สรุปและรายงานผลการออกตรวจแนะนำ ให้คำปรึกษาแก่หน่วยปฏิบัติต่อผู้บริหารระดับสูงของสำนักงาน ประกันสังคมตามลำดับ

บทที่ 4

ผลการดำเนินงาน

จากการดำเนินงานในการวิเคราะห์หนี้ค้างชำระเงินสมทบ ในส่วนของสำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ 1-9 ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีปริมาณหนี้ค้างชำระจำนวนมาก ทั้งจำนวนสถานประกอบการ และจำนวนเงินสมทบ กองเงินสมทบ สำนักงานประกันสังคมจึงเป็นผู้สนับสนุนและดำเนินการในหลายส่วนงาน ในการให้การสนับสนุน การดำเนินการเร่งรัดหนี้เงินสมทบกองทุนประกันสังคม ได้แก่ การสนับสนุนด้านข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สนับสนุนค่าน้ำมันเชื้อเพลิง รวมทั้งโทรศัพท์เคลื่อนที่ เพื่อใช้ในการติดตามเร่งรัดหนี้เงินสมทบกองทุนประกันสังคม เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บเงินสมทบ และพัฒนาความแข็งแกร่งของกองทุน

การวิเคราะห์ข้อมูลหนี้ค้างชำระเงินสมทบกองทุนประกันสังคม ในช่วงเริ่มต้นของการดำเนินการ มีดังนี้

ตารางที่ 8

จำนวนหนี้ค้างชำระเงินสมทบแต่ละเขตพื้นที่ ณ เดือนเมษายน 2549

สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่	หนี้ค้างชำระเงินสมทบ ณ เดือน เมษายน 2549			
	สถานประกอบการ ค้างชำระ (ราย)	คิดเป็น ร้อยละ	เงินสมทบค้างชำระ (ล้านบาท)	คิดเป็น ร้อยละ
1	446	4.45	16.52	0.24
2	1,747	11.12	173.78	0.97
3	1,661	10.68	166.16	0.74
4	2,637	9.89	263.96	0.64
5	791	8.04	79.89	1.24
6	717	8.17	86.69	1.61
7	1,023	7.67	98.30	1.07
8	1,855	7.23	216.05	0.69
9	2,940	12.15	340.73	1.83
รวม	13,817	9.23	1,442.09	0.91

ที่มา : กองเงินสมทบ สำนักงานประกันสังคม

จากตารางที่ 8 พบว่า สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ 1 - 9 มีจำนวนสถานประกอบการต่างชำระเงินสมทบ จำนวน 13,817 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.23 ของสถานประกอบการทั้งหมด และเงินสมทบต่างชำระ จำนวน 1,442.09 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.91 ของเงินสมทบ ซึ่งสำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ 9 มีจำนวนสถานประกอบการที่ค้างชำระเงินสมทบสูงสุดถึง 2,490 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.15 ของสถานประกอบการ และจำนวนเงินสมทบค้างชำระสูงสุดถึง 340.73 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1.83 ของเงินสมทบ

ตารางที่ 9

การค้างชำระเงินสมทบ ณ เดือน ธันวาคม 2549

สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่	หนี้ค้างชำระเงินสมทบ ณ เดือน เมษายน 2549			
	สถานประกอบการ ค้างชำระ (ราย)	คิดเป็น ร้อยละ	เงินสมทบค้างชำระ (ล้านบาท)	คิดเป็น ร้อยละ
1	432	4.32	2.84	0.27
2	1,701	10.59	184.27	0.89
3	1,661	10.42	211.20	0.81
4	2,260	8.49	273.21	0.69
5	743	7.69	73.56	1.01
6	767	8.51	94.37	1.52
7	751	5.58	72.24	0.69
8	1,566	6.04	251.85	0.70
9	3,378	13.27	409.70	1.78
รวม	13,259	8.72	1,592.24	0.87

ที่มา : กองเงินสมทบ สำนักงานประกันสังคม

การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ก่อให้เกิดผลการดำเนินงานปรากฏตามตารางที่ 9 สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ที่มีสถานประกอบการและเงินสมทบค้างชำระลดลงไม่เกินเป้าหมายที่สำนักงานประกันสังคมกำหนด โดยสำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ 1 - 9 ให้มีสถานประกอบการค้างชำระได้ไม่เกินร้อยละ 9 ของจำนวนสถานประกอบการใน ความรับผิดชอบทั้งสิ้น และให้มีจำนวนเงินสมทบค้างชำระได้ไม่เกินร้อยละ 0.9 ของประมาณการเงินสมทบรับทั้งสิ้น

จากการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บเงินสมทบ โดยจัดทำโครงการสนับสนุน
โทรศัพท์เคลื่อนที่ และนำมันซื้อเพลิง เพื่อใช้ในการติดตามรังวัดหมึกกองทุนประกันสังคม
แก่สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ มีผลทำให้ภาพรวมสำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ 1-9
มีสถานประกอบการและเงินสมทบค้างชำระไม่เกินเป้าหมายที่สำนักงานประกันสังคม
กำหนด มีจำนวนสถานประกอบการค้างชำระเงินสมทบลดลงจากร้อยละ 9.23 เป็นร้อยละ
8.72 และจำนวนเงินสมทบค้างชำระลดลงจากร้อยละ 0.91 เป็นร้อยละ 0.87 ซึ่งสรุป
รายละเอียดแยกตามสำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ 1-9 ได้ดังนี้

1. สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ 1
มีจำนวนสถานประกอบการค้างชำระลดลง จากร้อยละ 4.45 เป็นร้อยละ 4.32
มีจำนวนเงินสมทบค้างชำระเพิ่มขึ้น คือ จากร้อยละ 0.24 เป็นร้อยละ 0.27
2. สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ 2
มีจำนวนสถานประกอบการค้างชำระลดลง จากร้อยละ 11.12
เป็นร้อยละ 10.59
มีจำนวนเงินสมทบค้างชำระลดลงจากร้อยละ 0.97 เป็นร้อยละ 0.89
3. สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ 3
มีจำนวนสถานประกอบการค้างชำระลดลง จากร้อยละ 10.68
เป็นร้อยละ 10.42
มีจำนวนเงินสมทบค้างชำระเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 0.74 เป็นร้อยละ 0.81
4. สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ 4
มีจำนวนสถานประกอบการค้างชำระลดลง จากร้อยละ 9.89 เป็นร้อยละ 8.49
มีจำนวนเงินสมทบค้างชำระลดลงจากร้อยละ 0.64 เป็นร้อยละ 0.60
5. สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ 5
มีจำนวนสถานประกอบการค้างชำระลดลงจากร้อยละ 8.04 เป็นร้อยละ 7.69
มีจำนวนเงินสมทบค้างชำระลดลงจากร้อยละ 1.24 เป็นร้อยละ 1.01
6. สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ 6
มีจำนวนสถานประกอบการค้างชำระเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 8.17 เป็นร้อยละ 8.51
มีจำนวนเงินสมทบค้างชำระลดลงจากร้อยละ 1.61 เป็นร้อยละ 1.52

7. สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ 7

มีจำนวนสถานประกอบการค้างชำระลดลง จากร้อยละ 7.67 เป็นร้อยละ 5.58
มีจำนวนเงินสมทบค้างชำระลดลงจากร้อยละ 1.07 เป็นร้อยละ 0.69

8. สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ 8

มีจำนวนสถานประกอบการค้างชำระลดลง จากร้อยละ 7.23 เป็นร้อยละ 6.04
มีจำนวนเงินสมทบค้างชำระเพิ่มขึ้น คือ จากร้อยละ 0.69 เป็นร้อยละ 0.70

9. สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ 9

มีจำนวนสถานประกอบการค้างชำระเพิ่มขึ้น คือ จากร้อยละ 12.15
เป็นร้อยละ 13.27
มีจำนวนเงินสมทบค้างชำระลดลงจากร้อยละ 1.83 เป็นร้อยละ 1.78

นอกจากการให้การสนับสนุนการเร่งรัดหนี้เงินสมทบกองทุนประกันสังคม
ในส่วน of สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ 1-9 แล้ว กองเงินสมทบยังได้มีการวิเคราะห์
ข้อมูลสถานการณ์หนี้เงินสมทบกองทุนประกันสังคมของหน่วยสำนักงานประกันสังคม
ทั่วประเทศ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะหน่วยงานที่มีจำนวน
สถานประกอบการที่เป็นหนี้ และเงินสมทบที่ค้างชำระในปริมาณสูง และวางแผน
การทำงานในการไปแนะนำ ให้คำปรึกษาในการดำเนินการเร่งรัดหนี้ โดยการวิเคราะห์
ข้อมูล และวิธีดำเนินการแก่สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ / จังหวัด หลังจากได้รับ
คำแนะนำแล้ว รวมทั้งงานในการกิจของกองเงินสมทบทั้งหมด ส่วนใหญ่มีจำนวน
สถานประกอบการ และจำนวนเงินสมทบที่เป็นหนี้ค้างชำระลดลง ตามตารางที่ 10 และ 11

ตารางที่ 10

การนิเทศงานติดตามร่องรั้นที่กองทุนประกันสังคม ปี 2549

ที่	สปส.	สปก.ค้างชำระร้อยละ		สปก.ค้างชำระร้อยละ		วันที่ออกนิเทศงาน
		ณ วัน นิเทศงาน	ณ 10 เม.ย. 50	ณ วัน นิเทศงาน	ณ 10 เม.ย. 50	
1	ปราจีนบุรี	8.36	8.36	0.58	0.49	2 - 3 ตุลาคม 2549
2	สมุทรปราการ บางพลี	9.94	9.98	0.68	0.67	11 - 13 ตุลาคม 2549
3	ราชบุรี	6.51	6.15	0.58	0.58	17 - 19 ตุลาคม 2549
4	สาขาบ้านโป่ง	5.73	5.73	1.01	1.01	
5	กาญจนบุรี	8.76	7.96	1.14	1.12	
6	สิงห์บุรี	7.51	7.25	0.99	0.90	
7	นครราชสีมา	7.16	7.16	0.97	0.97	7 - 10 พฤศจิกายน 2549
8	กำแพงเพชร	8.18	3.91	0.49	0.36	13 - 17 พฤศจิกายน 2549
9	พิจิตร	7.06	6.75	0.67	0.58	
10	อุดรธานี	7.99	7.35	0.63	0.53	
11	หนองบัวลำภู	9.34	9.34	3.12	3.12	27 พฤศจิกายน - 1 ธันวาคม 2549
12	มหาสารคาม	10.50	7.05	0.83	0.66	18 - 20 ธันวาคม 2549
13	เขตพื้นที่ 3	10.42	10.30	0.81	0.73	

ที่มา : กองเงินสมทบ สำนักงานประกันสังคม

ตารางที่ 11

การนิเทศงานคิดตามเร่งรัดหนี้กองทุนประกันสังคม ปี 2550

ที่	ตปส.	ตปก.ค้างชำระร้อยละ		ตปก.ค้างชำระร้อยละ		วันที่ออกนิเทศงาน
		ณ วัน นิเทศงาน	ณ 10 เม.ย. 50	ณ วัน นิเทศงาน	ณ 10 เม.ย. 50	
1	เชียงใหม่	8.95	8.89	1.18	1.13	16-19 มกราคม 50
2	ลำพูน	3.93	3.20	0.07	0.07	
3	ลำปาง	2.12	2.12	0.70	0.81	
4	ปทุมธานี	7.82	7.82	0.40	0.40	22-23 มกราคม 50
5	ชลบุรี	7.99	6.90	0.44	0.44	24-26 มกราคม 50
6	ตราด	6.87	6.87	0.47	0.47	
7	ระยอง	10.06	9.66	0.43	0.46	
8	เขตพื้นที่ 10	18.43	17.97	1.99	1.99	5-7 กุมภาพันธ์ 50
9	ลพบุรี	6.92	6.92	0.32	0.32	9-12 เมษายน 50
10	สระบุรี	3.98	3.62	0.42	0.41	
11	สระบุรี สาขาหนองแค	7.10	6.72	0.81	0.74	

ที่มา : กองเงินสมทบ สำนักงานประกันสังคม

บทที่ 5

ปัญหาและอุปสรรค

จากการดำเนินการสนับสนุนการเร่งรัดหนี้เงินสมทบกองทุนประกันสังคม ให้สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ 1-9 ซึ่งช่วงดำเนินการระหว่างเดือนเมษายน - ธันวาคม 2549 พบว่า มีปัญหาอุปสรรค ดังนี้

1. ปัญหาอุปสรรคด้านข้อมูล
2. ปัญหาอุปสรรคด้านการดำเนินการ
3. ปัญหาอุปสรรคด้านบุคลากร

1. ปัญหาอุปสรรคด้านข้อมูล

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลสถานประกอบการที่ค้างชำระเงินสมทบ จำเป็นต้องใช้ข้อมูลที่ถูกต้อง และทันปัจจุบัน โดยระบบสารสนเทศของสำนักงานประกันสังคม ได้แก่

- ระบบทะเบียนนายจ้าง
- ระบบทะเบียนการบันทึกข้อมูลเงินสมทบ
- ระบบเร่งรัดหนี้

ซึ่งข้อมูลการรายงานในระบบต่าง ๆ จะเป็นส่วนสำคัญในการวิเคราะห์ให้เห็นถึงจำนวนหนี้ ประคนต่าง ๆ ที่ค้างชำระเงินสมทบ แนวโน้มของปัญหา สถานะของปัญหา เพื่อหาแนวทางลง ในการดำเนินการ ผู้เกี่ยวข้องประเมินได้ใช้ข้อมูลจากระบบสารสนเทศในระบบต่าง ๆ ทั้งหมด ภายได้ข้อมูลที่บันทึกและปรากฏจริงในแต่ละช่วงเวลาของการดำเนินงานของสำนักงาน ประกันสังคมเขตพื้นที่ / จังหวัด / สาขา พบว่า มีความผิดพลาดในข้อมูล เนื่องจากสาเหตุ ดังนี้

1.1 มีการบันทึกข้อมูลล่าช้า ไม่เป็นปัจจุบัน

1.2 การบันทึกข้อมูลผิดพลาด

1.3 การไม่บันทึกขั้นตอนการเร่งรัดหนี้ในระบบ ตามแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้

จากสาเหตุความผิดพลาดของข้อมูล ทำให้การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการแก้ปัญหา ในแต่ละช่วงเวลาไม่ตรงตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น

2. ปัญหาอุปสรรคด้านการดำเนินงาน

ปัจจุบันพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ให้ความคุ้มครองลูกจ้าง ในสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป จากข้อมูลจำนวนสถานประกอบการที่ค้างชำระ เงินสมทบ จำนวนตามจำนวนผู้ประกันตน จากตารางที่ 3 พบว่า สถานประกอบการที่มีลูกจ้าง ผู้ประกันตนน้อยกว่า 10 คน ค้างชำระเงินสมทบถึง 23,512 ราย คิดเป็นร้อยละ 84.33 และสถานประกอบการที่มีผู้ประกันตนเกินกว่า 100 คนขึ้นไป ค้างชำระเงินสมทบจำนวน 387 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.38 (นอกจากนี้ จากตารางที่ 4 ข้อมูลจำนวนสถานประกอบการ จำแนกสถานประกอบการที่ค้างชำระเงินสมทบ จำนวนตามจำนวนเงินสมทบที่ค้างชำระ พบว่า สถานประกอบการที่ค้างชำระเงินสมทบจำนวน 1 - 100,000 บาท มีจำนวนถึง 24,202 ราย คิดเป็นร้อยละ 83.67

ทั้งจากขนาดของสถานประกอบการ และจำนวนเงินที่ค้างชำระเงินสมทบ ที่มีลักษณะแตกต่างกันมาก แต่ทั้งนี้การดำเนินการและขั้นตอนการคิดเงินการ มีภาระกำหนดแนวปฏิบัติ ในการเร่งรัดหนี้เงินสมทบ ใช้วิธีดำเนินการ และขั้นตอนเดียวกันทุกประเภท ทำให้ใช้เวลา การดำเนินการเท่ากัน แต่ผลที่ได้รับ คือ เงินสมทบที่ได้รับชำระ หรือ จำนวนสถานประกอบการ ที่ค้างชำระลดลง ไม่เหมาะสมกับค่ากับเวลาและค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการดำเนินงานติดตามเร่งรัดหนี้ ความหมายปฏิวัติที่กำหนดไว้

3. ปัญหาอุปสรรคด้านบุคลากร

ในส่วนของปัญหาอุปสรรคด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านการเร่งรัดหนี้เงิน สมทบ สามารถแบ่งออกได้ ดังนี้

3.1 เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ ความเข้าใจในกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ แนวปฏิบัติ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บเงินสมทบกองทุนประกันสังคม และการติดตามเร่งรัดหนี้ รวมถึงกฎหมายอื่น ที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากระบบการเร่งรัดหนี้ จะต้องเป็นไปจนถึงขั้นการยึด ฮายัด ทรัพย์สิน เพื่อนำมาเป็นเงินสมทบที่ค้างชำระ

3.2 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ ทักษะในการทำงาน ทั้งด้านกรณีวิเคราะห์ ข้อมูล และการติดตามเร่งรัดหนี้อย่างเป็นทางการ และเป็นระบบ และต่อเนื่อง

3.3 ปัญหาการโยกย้ายบุคลากร ทั้งส่วนของการโยกย้ายออกจากหน่วยงานเดิม และการหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานภายในหน่วยงาน ทำให้งานในความรับผิดชอบขาดช่วงการดำเนินงาน ในบางรายเอกสารเพื่อใช้ประกอบการดำเนินการสูญหายไป ทำให้ต้องเริ่มขึ้นตอนดำเนินการใหม่ เป็นเหตุให้ช่วงเวลาดำเนินการนานมากขึ้น

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ให้ความคุ้มครองลูกจ้างในสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป ในทุกประเภทกิจการ จากสภาพปัญหาต่าง ๆ ในประเทศ รวมทั้งปัญหาในด้านเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น ทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ อันเป็นผลกระทบ ก่อให้เกิดปัญหาหนี้เงินสมทบกองทุนประกันสังคมเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สถานประกอบการในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ จนเกินเป้าหมายที่สำนักงานประกันสังคมกำหนด หากปล่อยให้อยู่ในสภาพเช่นนี้ต่อไป อาจมีผลทำให้กระทบต่อเสถียรภาพความมั่นคงของกองทุนประกันสังคม และจะส่งผลกระทบต่อสิทธิประโยชน์ของผู้ประกันตน

ผลจากการดำเนินงานให้บริการสนับสนุนการดำเนินงานเร่งรัดหนี้ดีกองทุนประกันสังคม แก่สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ โดยให้การสนับสนุนในส่วนต่าง ๆ เพื่อเร่งรัดการคืนเงินสมทบกองทุนประกันสังคม ทำให้จำนวนสถานประกอบการที่ค้างชำระหนี้เงินสมทบ และจำนวนอัตราส่วนร้อยละของหนี้เงินสมทบลดลง จากการดำเนินงานดังกล่าว ได้พบปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งผู้รับสารประเมินขอเสนอแนวทางแก้ไข ดังนี้

1. แนวทางแก้ไขด้านข้อมูล

1.1 ให้แนะนำ กิ่งดับดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานผู้ปฏิบัติงานนครยังขาดข้อมูล โดยเฉพาะการบันทึกด้านข้อมูลเงินสมทบ และการบันทึกขึ้นตอนการเร่งรัดหนี้ดี ให้รวดเร็วด้วยความถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน เพื่อสามารถใช้ข้อมูลในการวิเคราะห์ เพื่อการเร่งรัดหนี้ดี หรือการนำเสนอผู้บริหารให้ทราบถึงสถานการณ์ด้านหนี้ดีได้ถูกต้องครบถ้วน

1.2 กองเงินสมทบควรวิเคราะห์ภาพรวมของสถานประกอบการที่ค้างชำระเงินสมทบ และพิจารณาความจำเป็นของหน่วยปฏิบัติ คือ สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ / จังหวัด ในการให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานเร่งรัดหนี้ดี อย่างต่อเนื่อง

2. แนวทางแก้ไขด้านการดำเนินการ

ควรปรับปรุงวิธีการ ขั้นตอนการปฏิบัติงานการเร่งรัดหนี้ ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เป็นปัจจุบัน และความจำเป็น โดยสามารถแบ่งกลุ่มสถานประกอบการ จำแนกออกในส่วนต่าง ๆ เพื่อลดขั้นตอนบางส่วนที่ไม่จำเป็นในบางประเภท / ขนาดกิจการ หรือเพิ่มขั้นตอนในส่วนที่จำเป็นต้องใช้เวลา เพื่อความชัดเจน และให้โอกาสในการชำระเงินสมทบของกิจการแต่ละส่วน โดยสามารถแบ่งกลุ่มสถานประกอบการ ได้ดังนี้

2.1 จำแนกตามขนาดสถานประกอบการ

- สถานประกอบการที่มีลูกจ้างผู้ประกันตนน้อยกว่า 10 คน
- สถานประกอบการที่มีลูกจ้างผู้ประกันตนตั้งแต่ 10 - 99 คน
- สถานประกอบการที่มีลูกจ้างผู้ประกันตนตั้งแต่ 100 คนขึ้นไป

2.2 จำแนกตามจำนวนเงินสมทบที่ค้างชำระ

- สถานประกอบการที่ค้างชำระเงินสมทบตั้งแต่ 1 - 100,000 บาท
- สถานประกอบการที่ค้างชำระเงินสมทบตั้งแต่ 100,001 - 500,000 บาท
- สถานประกอบการที่ค้างชำระเงินสมทบ ตั้งแต่ 500,001 บาทขึ้นไป

2.3 จำแนกตามประเภทกิจการ โดยพิจารณาจากขั้นตอนของธุรกิจในแต่ละประเภท ตามความเหมาะสมของกลุ่มประเภทกิจการนั้น ๆ

3. แนวทางการแก้ไขด้านบุคลากร

บุคลากรถือเป็นหัวใจของการทำงานในระบบการเร่งรัดหนี้ เนื่องจากทุกขั้นตอนจำเป็นต้องใช้บุคลากรที่มีความรู้ ทักษะ และความชำนาญงานอย่างยิ่ง ผู้รับการประเมินขอเสนอแนวทางแก้ไข ดังนี้

3.1 การอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการเร่งรัดหนี้ นอกจากแนวทางการอบรมด้านกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ แนวปฏิบัติต่าง ๆ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องแล้ว ควรอบรมวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลจากรายงานต่าง ๆ เพื่อใช้ในการวางแผนตัดสินใจการดำเนินการเร่งรัดหนี้ ว่าควรดำเนินการในส่วนของหนี้ประเภทใด ก่อน/หลัง ประโยชน์ที่ได้รับ ทั้งจำนวนเงินสมทบ และจำนวนสถานประกอบการที่ชำระหนี้ลดลง อีกทั้ง ข้อจำกัดด้านอายุความในกรณีหนี้นั้นหมดอายุความในการใช้สิทธิเรียกร้อง ซึ่งต้องจำหน้าขออกจากบัญชีเป็นสูญ

3.2 ในการมอบหมายการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ควรพิจารณา คุณสมบัติ ความสามารถของบุคลากรให้เหมาะสมกับประเภทของงาน (Put the right man on the right job) เนื่องจากผู้ปฏิบัติงานเร่งรัดหนี้ จำเป็นต้องเข้าใจข้อกำหนด และสามารถชี้แจง แนะนำแก่สถานประกอบการที่ค้างชำระหนี้ ให้ทราบถึงผลเสียที่เกิดขึ้นจากการค้างชำระหนี้ ทั้งส่วนของนายจ้าง และผู้ประกันตนในสถานประกอบการ

3.3 ควรวางระบบการทำงานเป็นทีม หรือจับคู่การทำงานภายใต้สัดส่วนการทำงานที่เป็นธรรม เพื่อลดปัญหาการโยกย้าย หรือปรับเปลี่ยนการทำงานของบุคลากรในหน่วยงาน เพื่อให้งานสามารถดำเนินการไปได้อย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ สำนักงานประกันสังคมควรศึกษาความเป็นไปได้ในการจ้างบุคคลภายนอกในการดำเนินการติดตามเร่งรัดหนี้ โดยพิจารณาแนวดำเนินการ และกรจ่ายค่าตอบแทน เนื่องจากปัจจุบันการเพิ่มขนาดกำลังคนภาครัฐ มีข้อจำกัด ในดำเนินการจากจึงควรพิจารณาจ้างเหมาบุคคลภายนอกดำเนินการแทน แต่ต้องมีอิสระสามารถดำเนินการได้หรือไม่ ต้องขึ้นอยู่กับข้อกำหนดและวิธีการกำกับการทำงานด้วย เพื่อเข้าไปสู่การจัดเก็บเงินสมทบให้ครบถ้วน อันเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บเงินสมทบ เพื่อความมั่นคงของกองทุนประกันสังคมต่อไป

บรรณานุกรม

- ชนม์อิน ภูมิ, 2544. มาตรการเร่งรัดหนี้เงินสมทบกองทุนประกันสังคม (ปี 2539) สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม.
- คารณ์ พุทธิวิบูลย์. (2531). เทคนิคการบริหารเครดิตอย่างมีประสิทธิภาพและกลยุทธ์ ในการบริหารหนี้ที่มีปัญหา. กรุงเทพฯ: บริษัท ธรรมนิติการบัญชีและภาษีอากร จำกัด.
- สมใจ ลักษณะ, 2543. การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- สำนักงานประกันสังคม กองนิติการ, 2550. พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2537 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 และประมวลกฎหมายแรงงาน ระเบียน ถึงถึง และ ประมวลคดีเกี่ยวกับพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานประกันสังคม กองวิจัยและพัฒนา, 2551. รายงานประจำปี 2550 โรงพิมพ์องค์การสมดุราะห์ทหารผ่านศึก กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานประกันสังคม กองเงินสมทบ, 2548. คู่มือการปฏิบัติงานการติดตามเร่งรัดหนี้เงินสมทบกองทุนประกันสังคม กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานประกันสังคม กองแผนงานและสารสนเทศ, 2549. ยุทธศาสตร์การดำเนินงานประกันสังคมระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2548-2552) กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานประกันสังคม, 2548. เป้าหมายการปฏิบัติงานติดตามเร่งรัดหนี้กองทุนประกันสังคม ปี 2548 (ที่ รต 0604/ว 016, 18 เมษายน 2548) หนังสือเวียน กองเงินสมทบ